

การสร้างแบบฝึกหัดการแก้ไขปัญหาการตัดล้นและการกดนิ้วที่ไม่สัมพันธ์กันของการเล่นคลาริเน็ต
กรณีศึกษา: เพลง A MIDSUMMER NIGTH'S DREAM ท่อน SCHERZO โดย FELIX MENDELSSOHN

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสังคีตวิจัยและพัฒนา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2558
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

CONSTRUCTING EXERCISES TO COORDINATE TONGUING AND FINGERING
TECHNIQUES IN CLARINET PLAYING: “SCHERZO” FROM A MIDSUMMER NIGHT’S
DREAM BY FELIX MENDELSSOHN

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree
Master of Music Program in Music Research and Development
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2015
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “ การสร้างแบบฝึกหัดการแก้ไขปัญหาการตัดสินใจและการกตัญญูที่ไม่สัมพันธ์กันของการเล่นคลาริเน็ตกรณีศึกษา : เพลง A Midsummer Night’s Dream ท่อน Scherzo โดย Felix Mendelssohn ” เสนอโดย นายศิริพงศ์ สมบูรณ์ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษาศาสตร์และพัฒนาศาสตร์

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ธารทัศน์วงศ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

อาจารย์ ดร.ยศ วณีสอน

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.พรพรรณ บรรเท็งหรรษา)

...../...../.....

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ภาวศุทธิ์ พิริยะพงษ์รัตน์)

...../...../.....

..... กรรมการ

(อาจารย์ ดร.ยศ วณีสอน)

...../...../.....

54701310 : สาขาวิชาสังคีตวิจัยและพัฒนา

คำสำคัญ : การตัดลิ้น / การกดนิ้ว / คลาริเน็ต / แบบฝึกหัด

ศิริพงษ์ สมบูรณ์ : การสร้างแบบฝึกหัดการแก้ไขปัญหาการตัดลิ้นและการกดนิ้วที่ไม่สัมพันธ์กันของการเล่นคลาริเน็ตกรณีศึกษา: เพลง A Midsummer Night's Dream ท่อน Scherzo โดย Felix Mendelssohn. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : อ.ดร.ยศ วัฒนีสอน. 63 หน้า.

การวิจัย เรื่อง การสร้างแบบฝึกหัดการแก้ไขปัญหาการตัดลิ้นและการกดนิ้วที่ไม่สัมพันธ์กันของการเล่นคลาริเน็ต กรณีศึกษา: เพลง A Midsummer Night's Dream ท่อน Scherzo โดย Felix Mendelssohn วัตถุประสงค์การวิจัย 1) ศึกษาการตัดลิ้นและการกดนิ้วที่ถูกต้อง 2) ศึกษาปัญหาการตัดลิ้นและการกดนิ้วที่ไม่สัมพันธ์กันของการเล่นคลาริเน็ต 3) เพื่อสร้างแบบฝึกหัดสำหรับการแก้ไขปัญหาการตัดลิ้นและการกดนิ้วที่ไม่สัมพันธ์กันเพื่อใช้สำหรับบรรเลงเพลงดังกล่าว

วิธีการดำเนินวิจัย รวบรวมองค์ความรู้เกี่ยวกับการตัดลิ้นและการกดนิ้วของคลาริเน็ต จาก เอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนคลาริเน็ต เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการสร้างแบบฝึกหัดการตัดลิ้นและการกดนิ้วในบทเพลงดังกล่าว และทดลองใช้แบบฝึกหัดกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็น นักศึกษาวิชาเอกคลาริเน็ตในระดับอุดมศึกษาจำนวน 4 คน เพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึกหัดโดยใช้ แบบสอบถาม และแบบประเมิน เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล

ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกหัดที่สร้างขึ้นมีเนื้อหา 2 ส่วน คือ 1) ผลที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็น คือ แบบฝึกหัดมีการอธิบายรายละเอียดของการฝึกซ้อมในแต่ละสัปดาห์ได้เป็นอย่างดี และมีการเรียงลำดับการฝึกซ้อมจากง่ายไปหายากตามความเหมาะสมที่เกี่ยวข้องกับเพลงได้เป็นอย่างดี 2) ผลที่ได้จากแบบประเมินกลุ่มตัวอย่างทดลองมีพัฒนาการการกดนิ้วและการตัดลิ้นที่สัมพันธ์ดีขึ้น อยู่ในเกณฑ์ ดี ในการเล่นบทเพลงดังกล่าว

สาขาวิชาสังคีตวิจัยและพัฒนา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ลายมือชื่อนักศึกษา.....

ปีการศึกษา 2558

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์.....

54701310 : MAJOR : MUSIC RESEARCH AND DEVELOPMENT

KEYWORD : TONGUING / FINGERING / CLARINET / PRACTICE EXERCISE

SIRIPHONG SOMBOON : CONSTRUCTING EXERCISES TO COORDINATE TONGUING AND FINGERING TECHNIQUES IN CLARINET PLAYING: “SCHERZO” FROM A MIDSUMMER NIGTH’S DREAM BY FELIX MENDELSSOHN. THESIS ADVISOR : YOS WANEESORN D.M.A.. 63 pp.

This research aims at creating exercises to eliminate the problems related to the coordination of tongue and fingers in playing the clarinet. The study emphasizes on a clarinet solo excerpt from, “A Midsummer Night’s Dream”, Scherzo movement, by Felix Mendelssohn, that exhibits three significant objectives which are: 1) to study the techniques in accurate tongue and fingers; 2) to analyze the problem of coordination in tongue and fingers; 3) to create a practice exercise to solve the problems mentioned above.

This study is divided into two parts. The first part deals with the collection of data of relating to clarinet’s tonguing and fingering technique from interviews of the selected clarinet instructors in order to gather information for the practice exercises. The second part describes the results of the tests using the exercises conducted with 4 college students majoring in clarinet, to determine the efficacy of the practice exercises, by using the survey method and an evaluation sheet.

The research revealed two important aspects of the issues focusing in this study. First, the exercises used on graduated students for each week are effective. Secondly, the representative group has achieved a better coordination between tonguing and fingering technique.

Program of Music Research and Development Graduate School, Silpakorn University

Student's signature

Academic Year 2015

Thesis Advisor's signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับความช่วยเหลือจากบุคคลหลายท่านจนสำเร็จลุล่วงเป็นงานวิทยานิพนธ์ เรื่องการสร้างแบบฝึกหัดสำหรับการแก้ปัญหาการถดถอยและการตัดล้นที่ไม่สัมพันธ์กันในการเล่นคลาริเน็ต ผู้วิจัยขอขอบคุณ อาจารย์ ดร.ยศ วัฒนีสอน ที่เป็นอาจารย์ปรึกษาที่กรุณาให้ช่วยเหลือ ให้โอกาส และให้คำแนะนำข้อคิดเห็นต่าง ๆ ต่อการทำวิทยานิพนธ์ตลอดมา

ผู้วิจัยขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญอาจารย์ ดร.ยศ วัฒนีสอน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูวิทย์ ยุระยง และอาจารย์อัศรพล เตชวัชรนนท์ ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการทำวิจัยครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ที่คอยช่วยเหลือและให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ชิ้นนี้มาโดยตลอด

ผู้วิจัยขอขอบคุณกิริติ มีสมพิช ที่คอยให้คำปรึกษาและเป็นเพื่อนการทำงานและการเรียนตลอดมา

ผู้วิจัยขอขอบคุณน้องต้น น้องนนท์ น้องภูมิ และน้องอิงค์ที่สละเวลาเป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
สมมติฐานของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	4
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
การตัดลิ้นและการกดนิ้วของคลาริเน็ต.....	6
การตัดลิ้น (Tonguing).....	6
หลักและวิธีการตัดลิ้น.....	6
การตัดลิ้นแบบชตักคาโต (Staccato).....	9
การกดนิ้ว (Fingering)	10
วิธีการวางมือและการกดนิ้ว	15
เทคนิคการเคลื่อนนิ้วเปิดและปิดคีย์กดได้รวดเร็ว.....	16
เพลง A Midsummer Night's Dream โดย Felix Mendelssohn.....	18
นิยามของคำว่า “แบบฝึกหัด”	19
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	20
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	22
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	22

บทที่	หน้า
เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย	23
การรวบรวมข้อมูล	24
การวิเคราะห์ข้อมูล	24
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	25
ตอนที่ 1 แบบตัวอย่างแบบฝึกหัด	25
แบบฝึกหัดที่ 1 การฝึกตัดลิ้นคู่ 2 ในช่วงเสียง Throat Tone.....	28
แบบฝึกหัดที่ 2 การฝึกการตัดลิ้นและการกตนิ้วโดยเปลี่ยน Articulation.....	29
ตอนที่ 2 ผลการสังเกต ก่อนและหลังการทดลองใช้แบบฝึกหัด	31
กลุ่มตัวอย่างคนที่ 1.....	32
กลุ่มตัวอย่างคนที่ 2.....	33
กลุ่มตัวอย่างคนที่ 3.....	34
กลุ่มตัวอย่างคนที่ 4.....	35
ตอนที่ 3 ข้อมูลที่ได้จากการสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง.....	36
แบบฝึกหัดนี้มีส่วนช่วยทำให้การตัดลิ้นดีขึ้นหรือไม่อย่างไร.....	36
แบบฝึกหัดนี้มีส่วนช่วยทำให้การกตนิ้วมีความคล่องตัวขึ้นหรือไม่อย่างไร	36
แบบฝึกหัดนี้สามารถแก้ไขการกตนิ้วและการตัดลิ้นให้มีความสัมพันธ์กันมากขึ้นหรือไม่ อย่างไร.....	37
แบบฝึกหัดนี้สามารถทำให้เล่นเพลง A Midsummer Night's Dream ท่อน Scherzo โดย Felix Mendelssohn ดีขึ้นหรือไม่อย่างไร.....	37
ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแบบฝึกหัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น	38
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	39
สรุปผลการวิจัย.....	39
แนวทางจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ.....	39
แนวทางหลักและวิธีการตัดลิ้น	39
แนวทางการตัดลิ้นแบบชตักคาโต (Staccato).....	40
แนวทางวิธีการวางมือและการกตนิ้ว.....	40
ความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่าง	40
แบบฝึกหัดนี้มีส่วนช่วยทำให้การตัดลิ้นดีขึ้นหรือไม่อย่างไร	40

บทที่	หน้า
แบบฝึกหัดนี้มีส่วนช่วยทำให้การกวดนิ้วมีความคล่องตัวขึ้นหรือไม่อย่างไร.....	40
อภิปรายผล.....	41
ข้อเสนอแนะ.....	42
รายการอ้างอิง.....	43
ภาคผนวก.....	45
ภาคผนวก ก ตัวอย่างแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนคลาริเน็ต.....	46
ภาคผนวก ข ตัวอย่างแบบแบบสังเกตพฤติกรรมการตัดลิ้นและการกวดนิ้วที่สัมพันธ์กัน เพลง A Midsummer Night's Dream ท่อน Scherzo โดย Felix Mendelssohn.....	48
ภาคผนวก ค ตัวอย่างแบบสอบถามความคิดเห็นกลุ่มตัวอย่างหลังจากใช้แบบฝึกหัด.....	50
ภาคผนวก ง แบบฝึกหัดการแก้ปัญหาการตัดลิ้นและการกวดนิ้วที่ไม่สัมพันธ์กันของการเล่น คลาริเน็ต กรณีศึกษา: เพลง A Midsummer Night's Dream ท่อน Scherzo โดย Felix Mendelssohn.....	52
ภาคผนวก จ แบบเสนอหัวข้อเรื่อง และ โครงการวิทยานิพนธ์ / การค้นคว้าอิสระ.....	57
ประวัติผู้วิจัย.....	63

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ผลการประเมินกลุ่มตัวอย่างคนที่ 1.....	32
2	ผลการประเมินกลุ่มตัวอย่างคนที่ 2.....	33
3	ผลการประเมินกลุ่มตัวอย่างคนที่ 3.....	34
4	ผลการประเมินกลุ่มตัวอย่างคนที่ 4.....	35

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ลักษณะของข้อมือข้างซ้ายและข้างขวา	13
2	ลักษณะด้านหน้าของข้อมือและนิ้วมือทั้งข้างซ้ายและข้างขวาขณะปิดรูและคีย์กด	13
3	ลักษณะด้านข้างของข้อมือและนิ้วมือทั้งข้างซ้ายและข้างขวาขณะปิดรูและคีย์กด	14
4	ลักษณะของข้อมือและนิ้วมือทั้งข้างซ้ายและข้างขวาขณะปิดรูและคีย์กด	14
5	แบบฝึกหัด Foundation Studies ของคาร์ล เบอ์มานน์ Op.63 แก้ไขโดย เดวิด ไฮท์... 26	
6	การเลือกใช้ Articulation แบบฝึกหัด Foundation Studies ของคาร์ล เบอ์มานน์ Op.63 แก้ไขโดย เดวิด ไฮท์	27
7	ตัวอย่างเพลง A Midsummer Night's Dream, third movement (scherzo) โดย Felix Mendelssohn, (Orchestral Excerpt) ห้องที่ 1 - 48	27
8	แบบฝึกหัดที่ 1.1	28
9	แบบฝึกหัดที่ 1.2	28
10	แบบฝึกหัดที่ 1.3	28
11	แบบฝึกหัดที่ 2.1	29
12	แบบฝึกหัดที่ 2.2	30
13	แบบฝึกหัดที่ 2.3	30
14	แบบฝึกหัดที่ 3	31

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

คลาริเน็ตเป็นเครื่องดนตรีที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายเช่นเดียวกับเครื่องดนตรีอื่น ๆ ในกลุ่มเครื่องลมไม้ด้วยกันอีกทั้งเป็นเครื่องดนตรีที่สำคัญ ในวงออร์เคสตรา (Orchestra) วงโยธวาทิต (Military Band) และวงดนตรีแจ๊ส (Jazz Band)¹ ทำด้วยไม้หรือวัสดุสังเคราะห์อีโบบไนท์ (Ebonite) มีรูปร่างคล้ายกับโอโบแต่มีขนาดใหญ่กว่า ตรงปลายปากเป่าไม่มีท่อยื่นออกมาแตกต่างกันตรงประเภทของลิ้น² คลาริเน็ตเป็นเครื่องดนตรีประเภทลิ้นเดี่ยวและเป็นเครื่องดนตรีที่มีช่วงเสียงกว้างที่สุดในบรรดาเครื่องดนตรีประเภทเครื่องเป่าลมไม้ด้วยกัน การเกิดเสียงของคลาริเน็ตเกิดขึ้นจากการสั่นสะเทือนของลิ้น (Reed) ที่แนบกับปากเป่า (Mouthpiece) โดยมีวิธีการเล่นโดยการใช้นิ้วเปิดและปิดรูและคีย์กดต่าง ๆ

คลาริเน็ต (Clarinet) มาจากภาษาอิตาเลียนว่า คลาริโน (Clarino) แปลว่า แตร ใส่ปัจจัยตามหลังคือ “et” แปลว่า เล็ก ๆ รวมเป็น คลาริเน็ต แปลว่า แตรอันเล็ก ๆ คลาริเน็ตพัฒนามาจากเครื่องดนตรีที่ชื่อว่า ซาลูโม (Chalumeau) ซึ่งนับได้ว่าเป็นเครื่องดนตรีลิ้นเดี่ยวชนิดแรกที่เกิดขึ้นในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 16 ซึ่งยังไม่นิยมใช้กันกว้างขวางนัก รวมทั้งยังมีช่วงเสียงที่แคบสามารถเล่นได้เพียง 1 อ็อกเทฟครึ่งเท่านั้น ต่อมา โยฮัน คริสท็อฟ เดนเนอร์ (Johann Christoph Denner, 1655-1707) และเจคอบ (Jacob) ลูกชาย ได้พัฒนาโดยใส่ปากเป่า (Mouthpiece) และประติษฐ์กลไกคีย์กดด้านหลัง (Speaker key) เพิ่มเข้าไปเพื่อให้มีขีดความสามารถมากขึ้น ทำให้คลาริเน็ตมีเสียงของ Overblown เป็นคู่ 12 เมื่อวางระบบนิ้วแบบเดียวกันแล้วใช้ คีย์กดด้านหลัง (Speaker Key) ซึ่งต่างจากเครื่องดนตรีประเภทลมไม้ชนิดอื่นที่ให้เสียงเป็นแบบคู่ 8 นับว่าเป็นผลงานจาก

¹ ไซแสง ศุภะวัฒน์, *สังคีตนิยมว่าด้วยเครื่องดนตรีตะวันตก*. (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์, 2541), 66.

² ณรุทธ์ สุทธิจิตต์, *สังคีตนิยมความซาบซึ้งในดนตรีตะวันตก*. (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555), 41.

ปรับปรุง ซาลูโมของเดนเนอร์³

คลาริเน็ตยังได้รับการพัฒนาปรับปรุงอีกหลายด้าน เช่น การเพิ่มคีย์สำหรับกดและการปรับแต่งระบบการเจาะรูแบบต่าง ๆ อีวาน มุลเลอร์ (Iwan Müller) ชาวเยอรมันได้พัฒนาคลาริเน็ตแบบ 13 คีย์ในปี ค.ศ.1812 ที่นิยมใช้กันแพร่หลายในศตวรรษที่ 18 จนกระทั่งถึงช่วงปลายศตวรรษ โคลเซ (Klosé) และบุฟเฟต์ (Buffet) ได้ปรับปรุงระบบนิ้วของโบห์ม (Boehm) ที่ใช้กับฟลูตมาใช้กับคลาริเน็ต ในช่วงปี ค.ศ. 1839 – 1843 คลาริเน็ตระบบใหม่นี้เริ่มผลิตและนำออกจำหน่ายจริงในปี ค.ศ. 1844 ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกับเครื่องในปัจจุบันเล็กน้อย การนำเครื่องระบบ โบห์ม มาใช้ในช่วงแรกนั้นเริ่มใช้ในวิทยาลัยดนตรีแห่งปารีส (Paris Conservatoire) ระบบนี้ยังเป็นระบบหนึ่งที่นิยมใช้มาจนถึงทุกวันนี้ แม้อาจจะมีระบบอื่นเช่น อัลเบิร์ต และโอเลอร์ (Albert and Öehler) ก็มักจะนิยมใช้เฉพาะในเยอรมันนี้ และออสเตรียเท่านั้น⁴

หนึ่งในเทคนิคที่สำคัญของการเล่นเครื่องคลาริเน็ต คือ การตัดลิ้นและไล่บันไดเสียงในอัตราจังหวะเร็ว โดยส่วนใหญ่เกือบทุกบทเพลงจะมีเทคนิคของการตัดลิ้นและไล่บันไดเสียงในอัตราจังหวะเร็วปรากฏอยู่ในบทเพลงเสมอ รวมถึงเพลง A Midsummer Night's Dream ท่อน Scherzo โดย Felix Mendelssohn ด้วยอัตราจังหวะที่เร็วนั้นบางครั้งอาจทำให้ผู้เล่นเกิดปัญหาในเรื่องของการตัดลิ้นและการกดนิ้วที่ไม่สัมพันธ์กันทำให้ไม่สามารถเล่นบทเพลงดังกล่าวในอัตราจังหวะเร็วได้

บทเพลง A Midsummer Night's Dream เมินเดลโซห์น (Mendelssohn) ได้ประพันธ์ไว้เมื่อมีอายุได้ 17 ปี เป็นบทเพลงที่เป็นต้นแบบหรือมาตรฐานของบทเพลงโอเวอร์เชอร์ (Overture) เพลงอื่น ๆ ซึ่งต่อมาได้ประพันธ์เพิ่มเติมจนกลายเป็นดนตรีบรรยายเรื่องราวที่สมบูรณ์ มีท่อนที่คุ้นหูและได้รับความนิยมมากหลายท่อน ไม่ว่าจะเป็นท่อน Wedding March ที่ถูกนิยมนำมาบรรเลงในพิธีแต่งงานทั่วโลก บทเพลงโอเวอร์เชอร์ เรื่อง A Midsummer Night's Dream ซึ่งเมินเดลโซห์นได้ประพันธ์เสร็จสิ้นเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม ปี ค.ศ. 1826 เมื่อเขามีอายุได้เพียง 17 ปี โดยประพันธ์

³ มงคล ภิรมย์ครุฑ, “การพัฒนาแบบฝึกคลาริเน็ตเพื่อบรรเลงเพลงไทยกรณีศึกษา: เพลงเดี่ยวพญาโศก” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553), 10.

⁴ อัครพล เดชวีชรนนท์, “การศึกษาปัญหา การแก้ปัญหา และการพัฒนาทักษะการใช้ นิ้วของคลาริเน็ต: กรณีศึกษาผลงาน Introduction Theme and Variation for Clarinet and Piano ประพันธ์โดย Giacomo Rossini” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาสังคมศึกษาระดับปริญญาโท มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2555), 6-7.

สำหรับ 2 ฟลูต 2 โอโบ 2 คลาริเน็ต 2 บาสซูน 2 ฮอ른 3 ทรัมเป็ต 3 ทรอมโบน โอฟีโคลด์ กลองทิมพานี ไทรแองเกิล และเครื่องสาย โดยมีนักร้องนำหญิง และคณะนักร้องประสานเสียง⁵

จากบทเพลง A Midsummer Night's Dream ท่อน Scherzo โดย Felix Mendelssohn เป็นเพลงที่สำคัญที่อีกเพลงหนึ่งใช้ในการสอบคัดเลือกเข้าวงออร์เคสตราในที่ต่าง ๆ เนื่องจากที่ต้องการความคล่องตัวของคลาริเน็ตค่อนข้างสูง⁶ ปัญหาที่พบบ่อยในการฝึกซ้อมและการเล่นคือการตัดลิ้นและการกดนิ้วที่ไม่สัมพันธ์เป็น ซึ่งเป็นปัญหาที่ควรศึกษา หาทางแก้ไข และพัฒนาต่อไป ดังนั้นได้ผู้วิจัยจึงรวบรวมเอกสาร ตำรา องค์ความรู้ อีกทั้งได้ศึกษาปัญหาแนวทางการแก้ไข ป้องกันและการฝึกซ้อมเพื่อพัฒนาให้เหมาะสมกับผู้ทดลองกลุ่มตัวอย่างและผู้สนใจในงานวิจัยชิ้นนี้ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาการตัดลิ้นและการกดนิ้วที่ถูกต้องของผู้เชี่ยวชาญทางด้านการเล่นเครื่องดนตรีคลาริเน็ตในเมืองไทย
2. เพื่อจัดทำแบบฝึกหัดในการแก้ไขปัญหาการตัดลิ้นและการกดนิ้วที่ไม่สัมพันธ์กันของการเล่นคลาริเน็ต กรณีศึกษา: เพลง A Midsummer Night's Dream ท่อน Scherzo โดย Felix Mendelssohn

สมมติฐานของการวิจัย

1. สามารถแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาการกดนิ้วและการตัดลิ้นที่ไม่สัมพันธ์กันให้แก่กลุ่มตัวอย่างและเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจศึกษา
2. ได้แบบฝึกหัดที่สามารถใช้แก้ไขปัญหาการเล่นบทเพลงดังกล่าวได้

⁵ ณรุทธ์ สุทธิจิตต์, *สังคีตนิยม ความซาบซึ้งในดนตรีตะวันตก*. (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2555), 261.

⁶ Bruce Ronkin, Aline Benoit, and Marshall Burlingame, *The working Clarinetist: Master Classes with Peter Handcock* (Cherry Hill: Roncorp, 1999), 67.

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้มุ่งเพื่อจัดทำแบบฝึกหัดสำหรับการแก้ปัญหาการตัดลิ้นและการกดนิ้วที่ไม่สัมพันธ์กันของการเล่นคลาริเน็ตในแง่ของเทคนิค การซ้อมในกรณีศึกษา : เพลง A Midsummer Night's Dream ท่อน Scherzo โดย Felix Mendelssohn เท่านั้น

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัย เรื่อง การศึกษาปัญหาการตัดลิ้นและการกดนิ้วที่ไม่สัมพันธ์กันของเครื่องดนตรีคลาริเน็ต ได้แยกหัวข้อในการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งเอกสาร หนังสือ ตำราต่าง ๆ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
2. กำหนดคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่าง
3. การสัมภาษณ์และการสังเกตการณ์ เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในส่วนของเนื้อหาสาระและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องสำหรับแก้ปัญหาการตัดลิ้นและการกดนิ้วที่ไม่สัมพันธ์กันของเครื่องดนตรีคลาริเน็ต จากประชากรกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแบบสัมภาษณ์จะเป็นลักษณะของคำถามปลายเปิดสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญส่วนการสังเกตจะเป็นการสังเกตพฤติกรรมการเล่นคลาริเน็ตของกลุ่มตัวอย่าง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ศึกษาข้อมูลเรื่องการตัดลิ้นและการกดนิ้วของเครื่องดนตรีคลาริเน็ตจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง
2. ทำการสังเกตและจัดทำแบบทดสอบความสามารถในการตัดลิ้นและการกดนิ้วของการเล่นเครื่องดนตรีคลาริเน็ตในเบื้องต้น
3. สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนคลาริเน็ต จำนวน 3 ท่าน
4. เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 4 คน
5. ประเมินผลความสามารถของกลุ่มตัวอย่าง
6. สรุปผลและนำเสนอผลการวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. แบบฝึกหัดที่สร้างสามารถใช้แก้ไขปัญหาได้จริง
2. สามารถนำไปต่อยอดในการทำวิจัยในระดับต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการสร้างแบบฝึกหัดในการแก้ไขปัญหาการตัดลิ้นและการกดนิ้วที่ไม่สัมพันธ์กันของการเล่นคลาริเน็ต กรณีศึกษา: เพลง A Midsummer Night's Dream ท่อน Scherzo โดย Felix Mendelssohn ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

1. การตัดลิ้นและการกดนิ้วของคลาริเน็ต
 - 1.1 การตัดลิ้น (Tonguing)
 - 1.1.1 หลักและวิธีการตัดลิ้น
 - 1.1.2 การตัดลิ้นแบบขั้คคาโต (Staccato)
 - 1.2 การกดนิ้ว (Fingering)
 - 1.2.1 วิธีการวางมือและการกดนิ้ว
 - 1.2.2 เทคนิคการเคลื่อนนิ้วเปิดและปิดคีย์กดได้เร็ว
2. เพลง A Midsummer Night's Dream โดย Felix Mendelssohn
3. นิยามคำว่า “แบบฝึกหัด”
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. การตัดลิ้นและการกดนิ้วของคลาริเน็ต

1.1 การตัดลิ้น (Tonguing)

การตัดลิ้นคือการทำให้ลักษณะของเสียงมีความสั้น-ยาวตามความต้องการ (Articulation) โดยการใช้ลิ้น (Tongue) ไปสัมผัสกับปลายลิ้นของคลาริเน็ต (Reed) ตำแหน่งของลิ้นที่ถูกต้องสมบูรณ์แบบโคนลิ้นจะต้องยกสูงและถอยกลับไปข้างหลังจะช่วยในเรื่องของการตัดลิ้นได้ดีเพราะตำแหน่งของปลายลิ้นจะสัมผัสปลายลิ้นของคลาริเน็ตได้ง่าย การออกเสียงโดยใช้สระ เช่น “ทา” (Ta) หรือ “ดา” (Da) จะทำให้ลิ้นต่ำลงและทำให้ความเร็วของลมช้าลง เกิดจากการเคลื่อนตำแหน่งของลิ้นมากเกินไปเพราะตำแหน่งและทิศทางของลิ้นจะไปอยู่ที่ลิ้นของคลาริเน็ต ดังนั้นการออกเสียงควรจะใช้นิ้วชี้ว่า “ที” (T) “ดี” (D) หรือ “อี” (E) การใช้สระดังนี้จะช่วยให้ตำแหน่งของลิ้นยังคงสูงอยู่เสมอ⁷

1.1.1 หลักและวิธีการตัดลิ้น

การตัดลิ้นเป็นเทคนิคการเป่าโดยการใช้ลิ้นปิดกั้นอากาศในระหว่างการเป่า การฝึกตัดลิ้นแรกเริ่มอาจทำได้โดยเมื่อใส่ลิ้นที่ปากเป่าเรียบร้อยแล้วและถอดเอาเฉพาะปากเป่า (Mouthpiece) และบาร์เรล (Barrel) ยังไม่ต้องประกอบทั้งเครื่อง จากนั้นเริ่มต้นจากการเป่าแบบลากเสียงให้ยาวโดยประคองเอาไว้ประมาณ 4-5 วินาที จากนั้นเมื่อต้องการให้ความยาวของเสียงสั้นลง จากนั้นให้ใช้ปลายลิ้นแตะที่ลิ้นคลาริเน็ตเบา ๆ และพยายามออกเสียงเป็นพยัญชนะเป็นตัว “ที” (T) หรือตัว “ดี” (D) ไปเรื่อย ๆ ซ้ำ ๆ ซึ่งสิ่งที่กล่าวมานั้นเป็นรูปแบบการฝึกการตัดลิ้นแบบพื้นฐานในการฝึกการตัดลิ้นควรเริ่มจากการฝึกจากเสียงยาวและค่อย ๆ สั้นลง⁸ หลังจากที่ถูกฝึกเกิดการความเคยชินจากการฝึกการตัดลิ้นโดยใช้เพียงปากเป่าและบาร์เรล แล้วให้ผู้ฝึกนำเอาปากเป่ามาประกอบกับตัวเครื่องให้สมบูรณ์พร้อมกับลองตัดลิ้นในรูปแบบเดิมโดยการออกเสียงเป็น “ที” (T) และอาจทำการเปลี่ยนเสียงในการฝึกเพื่อให้เกิดความเคยชิน

การตัดลิ้นจะสามารถทำได้ดีต้องมีรูปแบบของการวางและจัดระบบของรูปปาก (Embouchure) ที่ดี การวางรูปปากเป็นเรื่องที่สำคัญมากทั้งนี้เนื่องจากการเป่าคลาริเน็ต ในการเป่าออกมาให้ดีคาง (Chin) เป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญในการช่วยให้การเป่าดีขึ้น ในการเป่าผู้เป่า

⁷ Ridenour W. Thomas, *The Educator's Guide to the Clarinet*, 2nd ed. (Duncanville, 2002), 5-4.

⁸ สัมภาษณ์ นพชัย ชลทิศฉันทา, Associate Professor in University of Arkansas ประเทศสหรัฐอเมริกา, 17 กุมภาพันธ์ 2556.

ควรจวางรูปปากและคางให้รู้สึกกระชับแต่ก็ไม่ใช้การเกร็งจนเกินไปเพื่อความมั่นคงในการออกเสียง และการซุ่มหน้ากระจะจะสามารถสังเกตรูปปากและคางได้อย่างชัดเจน

ดังนั้นหากผู้ฝึกสามารถฝึกตัดลิ้นในแบบพื้นฐานนี้ได้ ผู้ฝึกจะรู้สึกว่าการตัดลิ้นสามารถทำและฝึกได้อย่างง่าย รู้สึกสบายมากขึ้นและไม่ยากจนเกินไป ที่สำคัญในการฝึกตัดลิ้นหรือการเล่นเทคนิคอื่น ๆ ผู้ฝึกควรจะรู้สึกผ่อนคลาย สบายและไม่เกร็งในขณะที่เล่นคลาริเน็ต

ยศ วณีสอน (2556) ได้ให้คำแนะนำในการตัดลิ้นไว้ว่า การตัดลิ้นคือการแบ่งเสียงและย่อยเสียงให้สั้นลง โดยให้หลักการคิดว่า คุณภาพเสียงจะต้องดีเสมอในทุก ๆ ครั้งของการแบ่งเสียงหรือการตัดลิ้น โดยให้แนวทางในการซุ่มดังนี้

1. ควรหาตำแหน่งของลิ้นไปแตะที่ปลายลิ้นคลาริเน็ตให้เป็นธรรมชาติที่สุด เนื่องจากสรีระของแต่ละคนไม่เหมือนกันเริ่มจากการเป่าเสียงที่มีคุณภาพดี การซุ่มควรเริ่มจากการตัดลิ้นแบบเลกาโต (Legato) คือการใช้ลิ้นค่อย ๆ ไปแตะที่ปลายลิ้นคลาริเน็ตและถอยกลับเพียงเพื่อแค่ให้เป็นการหยุดเสียง การซุ่มไม่จำเป็นต้องอยู่บนจังหวะโดยอยู่ในพื้นฐานของคุณภาพเสียงต้องไม่เปลี่ยนแปลง

2. ควรซุ่มต่อหน้ากระจะเพื่อสังเกตลักษณะของคอ จะต้องไม่มีการเคลื่อนไหวเวลาตัดลิ้นโดยเฉพาะเสียงสูง การเคลื่อนไหวอาจเกิดขึ้นได้เฉพาะช่วงเสียงต่ำเท่านั้น และหากมีความเคยชินแล้วควรซุ่มบนจังหวะกับเครื่องเคาะจังหวะ⁹

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าการตัดลิ้นต้องอยู่บนพื้นฐานของคุณภาพเสียงที่ดีเพียงแต่ทำให้เสียงสั้นลงเท่านั้น ในการเล่นเพลงแต่ละบทเพลงจะต้องใช้การตัดลิ้นที่แตกต่างกันออกไป (Articulation) ขึ้นอยู่กับลักษณะของบทเพลง

ชิววิทย์ ยุระยง (2556) ได้ให้คำแนะนำในการตัดลิ้นไว้ว่าการตัดลิ้นของแต่ละคนจะขึ้นอยู่กับสรีระของปาก ช่องปาก ฟันและลิ้นของแต่ละคน ฉะนั้นการตัดลิ้นของแต่ละคนจะไม่เหมือนกันบางคนอาจจะใช้ปลายของลิ้นไปแตะที่ปลายของลิ้นคลาริเน็ต บางคนอาจจะใช้เกือบปลายลิ้นไปแตะที่ปลายลิ้นของคลาริเน็ต หรือบางคนอาจจะใช้กลางลิ้นไปแตะที่เกือบปลายลิ้นของคลาริเน็ต ซึ่งลักษณะดังกล่าวขึ้นอยู่กับสรีระของแต่ละคน การตัดลิ้นก็เป็นเพียงการที่ลิ้นของเราเคลื่อนไหวไป

⁹ สัมภาษณ์ ยศ วณีสอน, อาจารย์ประจำคณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 6 ตุลาคม 2556.

แต่ที่ลิ้นของคลาริเน็ตเพื่อให้หยุดการสั่นสะเทือนเท่านั้น ดังนั้นผู้เล่นควรจะเล่นตามธรรมชาติโดยการฝึกฝนให้ตัดลิ้นได้คุณภาพเสียงที่ดี¹⁰

วรุฒิ คำชวนชื่น (2556) ได้ให้คำแนะนำในการตัดลิ้นไว้ว่า การตัดลิ้นของวรุฒิจะแตกต่างจากการตัดลิ้นของนักคลาริเน็ตทั่วไปคือ จะใช้ปลายลิ้นไปแตะที่ฟันล่างและใช้บริเวณกลางลิ้นไปแตะที่ปลายลิ้นของคลาริเน็ต เนื่องจากเหตุผลที่วรุฒิมิลิ้นที่ใหญ่ โดยการตัดลิ้นลักษณะนี้จะได้เสียงที่ชัดมาก แต่จะมีข้อเสียคือจะตัดลิ้นได้ช้ากว่าปกติ โดยส่วนตัวของวรุฒิจะเล่นเชปต์สองชั้นได้ไม่เกินอัตราจังหวะความเร็วที่ 130 ครั้ง ต่อนาที โดยวรุฒิแนะนำว่าการใช้ปลายลิ้นไปแตะที่ลิ้นคลาริเน็ตจะทำได้เร็วกว่า และเน้นย้ำว่าการใช้ลมที่ต่อเนื่องจะทำให้การตัดลิ้นมีคุณภาพที่ดี¹¹

อัครพล เดชวัชรนนท์ (2556) ได้ให้คำแนะนำในการตัดลิ้นคือการใช้ลิ้นปิดกั้นลมและดึงลิ้นกลับในขณะที่ลมยังคงเป่าต่อเนื่อง (Support) นี่คือแนวทางของการตัดลิ้นที่ถูกต้อง หากไม่ปฏิบัติตามแนวทางข้างต้นจะเกิดปัญหาที่สังเกตได้ คือ 1. ไม่สามารถควบคุมหัวเสียงให้สม่ำเสมอได้ 2. ความเร็วในการตัดลิ้นจะถูกจำกัดอยู่ในระดับหนึ่งและไม่สามารถควบคุมได้ สังเกตว่าความเร็วของการตัดลิ้นนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับว่าเราสามารถเกร็งกล้ามเนื้อเพื่อกระดก ลิ้นได้เร็ว แต่ขึ้นอยู่กับความเร็วต่อเนื่องของลมทั้งสิ้น ทดลองโดยการพูด ร-เรือ แล้วลากเสียงคำว่า "รอ" ให้นานที่สุด และสังเกตลิ้นเราว่าเคลื่อนโดยการควบคุมให้ลิ้นเคลื่อนที่โดยกล้ามเนื้อ หรือลมต่อเนื่อง การ Support คำตอบคือ การคิด การใช้ลมยาว (Long Tone) นั่นเอง การฝึกควรยึดการใช้ลมยาว และเริ่มจากช้าเป็นหลักโดยการใช้การเปรียบเทียบของการเปิดปิดก๊อกน้ำ เปรียบลิ้นคือวาล์วเปิดปิด ส่วนลมคือน้ำ และปากคือก๊อกน้ำ เริ่มจากการเป่าลากเสียง 4 จังหวะ หยุด 4 จังหวะที่ความเร็ว 60 ครั้ง ต่อนาที ในการหยุดเสียงลิ้นที่เปรียบเหมือนวาล์วน้ำ มีหน้าที่ปิดกั้นลม มีข้อแม้ว่าต้องปิดแซ่ไว้จนครบ 4 จังหวะ ในระหว่างปิดกั้นลมจะต้อง Support ลมต่อเนื่องเหมือนเป่าอยู่ตลอดเวลา โดยรักษารูปปาก (Embouchure) ไม่ให้บีบเกร็ง พอครบ 4 จังหวะ ให้ดึงลิ้นกลับมาอย่างรวดเร็วและเป่าอีก 4 จังหวะถือเป็น 1 รอบ ในการหายใจหนึ่งครั้งควรทำให้ได้อย่างน้อย 2 รอบติดต่อกันทำอย่างนี้วนไป

¹⁰ สัมภาษณ์ ชูวิทย์ ยุระยง, อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 21 สิงหาคม 2556.

¹¹ สัมภาษณ์ วรุฒิ คำชวนชื่น, หัวหน้ากลุ่มคลาริเน็ตแห่งวงดุริยางค์ไทยแลนด์ฟิลฮาร์โมนิก, 18 กันยายน 2556.

เรื่อย ๆ อย่างใจเย็น เมื่อเกิดความเคยชินแล้วให้เพิ่มความเร็วเครื่องเคาะจังหวะให้เร็วขึ้นหรือลดเหลือ 63 หรือ 57 ครั้งต่อนาที¹²

สรุปได้ว่าการสัมภาษณ์นักคลาริเน็ตทั้ง 4 ท่าน ให้ความคิดเห็นและแนวทางการปฏิบัติที่คล้ายคลึงกันคือ

1. ควรสำรวจสรีระของช่องปากของผู้เล่นว่า มีลักษณะอย่างไร เช่น ลักษณะของฟันริมฝีปาก และลิ้น
2. วิธีการตัดลิ้นที่เป็นมาตรฐานควรจะใช้ปลายลิ้นของผู้เล่น ไปสัมผัสกับปลายลิ้นของคลาริเน็ต แต่ไม่เสมอไปขึ้นอยู่กับสรีระช่องปากของแต่ละคน
3. การใช้ลมมีส่วนสำคัญมากในการตัดลิ้น ควรจะ Support ลมอยู่ตลอดเวลาในขณะที่ตัดลิ้น
4. ต้องคำนึงถึงคุณภาพเสียงที่ดีเป็นหลักและสามารถควบคุมได้

1.1.2 การตัดลิ้นแบบชัตคคาโต (Staccato)

การตัดลิ้นแบบชัตคคาโต (Staccato) คือการหยุดหรือตัดเสียงโดยการใช้ลิ้นไปแตะที่ Reed แต่ไม่ใช่ลักษณะของการตบกระแทกลิ้น ควรฝึกนิ้วให้เปลี่ยนเสียงได้อย่างรวดเร็วและสัมพันธ์กับการตัดลิ้น การฝึกชัตคคาโตควรฝึกเข้ามา ๆ ให้คำนึงถึงจังหวะเป็นหลัก ต้องตรวจสอบรูปปากต่อหน้ากระจกในระหว่างการฝึกซ้อม และเอาใจใส่กับการหายใจ โดยหายใจให้ลึกและความสามารถในการควบคุมลมหายใจนั้นเป็นสิ่งสำคัญ¹³

ยศ วณีสอน ได้ให้คำแนะนำในการทำชัตคคาโตว่าไม่ควรใช้ลิ้นไปอุดที่ลิ้นของคลาริเน็ต เพราะจะทำให้การตัดลิ้นนั้นทำได้ไม่เร็ว การทำชัตคคาโตควรใช้กล้ามเนื้อส่วนกระบังลมและการ Support ลมช่วยในการตัดลิ้นและควรใช้ลิ้นให้น้อยที่สุด โดยลิ้นเป็นเพียงการเสริมความชัดเจนในหัวเสียง¹⁴

ซูวิทย์ ยุระยง ได้ให้คำแนะนำว่าการของการตัดลิ้นแบบชัตคคาโต นั้นมีกลไกเกี่ยวกับการตัดลิ้นแบบธรรมดาเพียงแต่จะต้อง Support ลมไว้อยู่ตลอดเวลาและควรจะซ้อมใน

¹² สัมภาษณ์ อัครพล เดชวัชรนนท์, อาจารย์ประจำคณะดนตรีและการแสดง มหาวิทยาลัยบูรพา, 22 สิงหาคม 2556.

¹³ สัมภาษณ์ Steve Cohen, Associate Professor in Northwestern University ประเทศสหรัฐอเมริกา, 16 กุมภาพันธ์ 2556.

¹⁴ สัมภาษณ์ ยศ วณีสอน, อาจารย์ประจำคณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 6 ตุลาคม 2556.

ลักษณะของการออกเสียงต่าง ๆ เช่น “Ta”, “Tee”, “Du”, “Did”, “Nee” เป็นต้น เพื่อเลือกใช้กับการเล่นให้เหมาะสมกับบทเพลง¹⁵

วรุฒิ คำชวนชื่น ได้ให้คำแนะนำในการทำซัดคาคาโตไว้ว่าการซ้อมซัดคาคาโตต้องคำนึงถึงการ Support ลมเป็นหลัก การซ้อมควรเริ่มจากการเอาลิ้นไปอุดที่ลิ้นของคลาริเน็ต และถอนออกและปิดเข้าไปใหม่นับเป็น 1 ครั้ง และควรซ้อมจากช้า ๆ แล้วค่อย ๆ เร็วขึ้น¹⁶

อัครพล เดชวัชรนนท์ ได้ให้คำแนะนำว่าหลักการของการตัดลิ้นแบบซัดคาคาโตคือการหลักการเดียวกันกับการตัดลิ้นแบบธรรมดาเพียงแต่ทำให้เสียงนั้นสั้นลง ผู้ฝึกควรจะเข้าใจและมีความเคยชินกับการตัดลิ้นแบบธรรมดาเสียก่อน ควรสังเกตและฟังเสียงตัวเองขณะที่ซ้อมเพื่อให้เข้าใจรับรู้ถึงกระบวนการการทำงานของร่างกาย¹⁷

สรุปได้ว่าการสัมภาษณ์นักคลาริเน็ตทั้ง 4 ท่าน ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการตัดลิ้นแบบซัดคาคาโต ดังนี้

1. การตัดลิ้นแบบซัดคาคาโตควรฝึกจากจังหวะที่ช้าโดยต้องมีคุณภาพเสียงที่ดีไม่ต่างจากการเล่นเสียงอื่น หรือการตัดลิ้นธรรมดา

2. การใช้สระต่าง ๆ ในการออกเสียงมีส่วนช่วยทำให้การตัดลิ้นแบบซัดคาคาโตมีความชัดเจนยิ่งขึ้น

3. การตัดลิ้นแบบซัดคาคาโตมีความจำเป็นต้องใช้ลม Support อย่างมากเพื่อคุณภาพเสียงที่ดี

4. ไม่ควรใช้การอุดลิ้นเพื่อทำให้เสียงสั้นลง แต่ควรใช้ลมที่เร็วและสั้นทำให้เกิดเสียง

1.2 การกดนิ้ว (Fingering)

การกดนิ้วเป็นสิ่งสำคัญอีกสิ่งหนึ่งในการเล่นคลาริเน็ตและเครื่องดนตรีประเภทที่มีปุ่มกดหรือคีย์กดทุกชนิด เนื่องจากว่าการกดนิ้วเป็นส่วนประกอบสำคัญในการเล่นเครื่องดนตรีเกือบ

¹⁵ สัมภาษณ์ ชูวิทย์ ยุระยง, อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 21 สิงหาคม 2556.

¹⁶ สัมภาษณ์ วรุฒิ คำชวนชื่น, หัวหน้ากลุ่มคลาริเน็ตแห่งวงดุริยางค์ไทยแลนด์ฟิลฮาร์โมนิค, 18 กันยายน 2556.

¹⁷ สัมภาษณ์ อัครพล เดชวัชรนนท์, อาจารย์ประจำคณะดนตรีและการแสดง มหาวิทยาลัยบูรพา, 22 สิงหาคม 2556.

ทุกชนิดเพราะเป็นส่วนที่ใช้กำหนดเสียงที่ออกมา ถ้าหากว่าผู้เล่นนั้นเป่าออกเสียงได้ แต่กดนิ้วไม่ได้ตามตัวโน้ตที่กำหนด บทเพลงที่ออกมาก็ไม่ไพเราะและไม่มีประสิทธิภาพ

ปัญหาของการวางมือและนิ้วมือในการเล่นคลาริเน็ตเป็นสองปัญหาที่มีความเกี่ยวเนื่องกัน ทั้งสองปัญหามีขึ้นอยู่กับเรื่องของการใช้งานของข้อมือและนิ้วมือ โดยผู้เล่นคลาริเน็ตส่วนใหญ่รู้วิธีของวางมือและวิธีกดนิ้วที่ถูกต้องแต่ก็ไม่ค่อยให้ความสำคัญในเวลาซ้อม ดังนั้นควรจะเน้นย้ำให้เห็นความสำคัญของการวางมือและนิ้วมือให้ถูกต้อง¹⁸

โธมัส ไรด์เนอร์ (Thomas Ridenour) ได้กล่าวไว้ในหนังสือ The Educator's Guide to the Clarinet ว่าการปล่อยแขนลงข้างลำตัวโดยไม่เกร็งลักษณะของมือและนิ้วมือจะเป็นเส้นโค้งอย่างธรรมชาติ เราจึงควรใช้ลักษณะนิ้วที่โค้งเป็นธรรมชาติและผ่อนคลายมาใช้กับการกดคีย์ต่าง ๆ ดังนั้นเราควรจะใช้ส่วนโค้ง ๆ ที่อยู่เกือบปลายนิ้วในการปิดรูคีย์กดต่าง ๆ โดยจะไม่ใช้ส่วนแบน ๆ ของนิ้วข้อนิ้วแรก การกดคีย์ในลักษณะนี้จะช่วยให้นิ้วและนิ้วยังคงรักษาสภาพเส้นโค้งที่เป็นธรรมชาตินี้ไว้

การเคลื่อนไหวของนิ้วในการเปิดปิดคีย์กดต่าง ๆ ควรจะขยับเพียงข้อนิ้วล่างสุดที่ติดกับฝ่ามือเท่านั้น การใช้นิ้วแบบแบนและตรงจะส่งผลเสียหลายอย่าง เพราะจะต้องใช้แรงในการเคลื่อนไหวมากกว่าเดิมและยังก็ให้เกิดอาการเกร็งซึ่งจะส่งผลให้การพัฒนาอื่น ๆ เป็นไปได้ช้ากว่าที่จะซ้อมหน้ากระจกเพื่อที่จะให้ความสัมพันธ์ของนิ้วและคีย์กด เห็นว่านิ้วเคลื่อนไหวอย่างไร จะทำให้เห็นสิ่งที่เรียกว่าการเคลื่อนไหวที่ไม่ทำให้เกิดประโยชน์ การผ่อนคลายเวลาเล่นไม่ได้เกิดขึ้นเองแต่เกิดจากการรู้ตัวและการซ้อมอย่างมีสติ ซึ่งจะต้องได้รับการฝึกฝน สิ่งที่สำคัญในการซ้อมคือจะต้องผ่อนคลายแขนและหัวไหล่ไปพร้อม ๆ กับการผ่อนคลายมือและนิ้วมือ¹⁹

แลร์รี่ กาย (Larry Guy) ได้กล่าวไว้ในหนังสือ Hand & Finger Development for Clarinetist เกี่ยวกับการวางมือและนิ้วว่า นิ้วควรเคลื่อนไหวขึ้นลงเหนือรูปปิดและคีย์กดเหมือนค้อนตอกลงเบา ๆ หรือเหมือนลูกสูบ โดยใช้กล้ามเนื้อในส่วนบริเวณใต้โคนนิ้วที่เรียกว่า น้คเคิล (Knuckle) ในการกดนิ้ว และการเคลื่อนไหวของนิ้วควรรักษาความโค้งของรูปแบบนิ้วไว้ตลอด ลักษณะความโค้งของมือและนิ้วให้ฝึกกำลูกเทนนิส และบิ๊บเพื่อรับรู้ความรู้สึกของความโค้ง ตำแหน่งของการกดนิ้วลงบนรู

¹⁸ Danielle N. Woolery, "Correcting Technical Deficiencies in High School Clarinet Sections: A Resource for Band Directors" (D.M.A. essay at the University of Miami, 2011), 55.

¹⁹ Ridenour, W.Thomas, **The Educator's Guide to the Clarinet**, 2nd ed. (Duncanville, 2002), 6-2 – 6-3.

ปิดนิ้วควรให้อยู่ในบริเวณเนื้อส่วนตรงกลางของข้อแรกตรงปลายนิ้วชี้ ไม่จิกขึ้นไปถึงเล็บหรือไม่ต่ำลงมาถึงข้อต่อของนิ้วจนเกินไป การซ้อมต่อหน้ากระจกเป็นเรื่องที่สำคัญ ควรซ้อมหน้ากระจกครั้งละ 15-20 นาที เพื่อหาจุดบกพร่องของท่าทางการเป่ารวมถึงรูปแบบของการวางมือและการเคลื่อนไหว นิ้วที่ควรจะผ่อนคลายและเป็นธรรมชาติ การซ้อมหน้ากระจกจะทำให้เราได้พัฒนาอย่างรวดเร็วในระยะเวลาอันสั้น²⁰

แดเนียล โบนาร์ด (Daniel Bonade) ได้กล่าวว่า ในการเคลื่อนไหวของนิ้วที่ราบรื่น และส่งผลต่อโทนเสียง เช่นการเล่นเพลงซ้าควรวกนิ้วมือสูงและกดนิ้วมือลงอย่างซ้า ๆ และเบา ๆ ช่วยให้ผู้เล่นหลีกเลี่ยงการกระแทกด้วยนิ้วมือทำให้เสียงที่ออกมามีความต่อเนื่อง นักคลาริเน็ตคนหนึ่งได้รายงานว่าสำหรับท่อนซ้าจะทำให้นิ้วมือมีการเคลื่อนไหวที่เป็นวงกลม ก่อนที่จะลดลง เพื่อให้แน่ใจว่านิ้วมือผ่อนคลาย นิ้วมือยังคงอ่อน ไม่มีอาการเกร็ง ตลอดทั้งการออกกำลังกายตามส่วนต่าง ๆ ของนิ้ว โบนาร์ดได้ร่างแผนภาพให้นักเรียนหลายคนได้ฝึกซ้อม

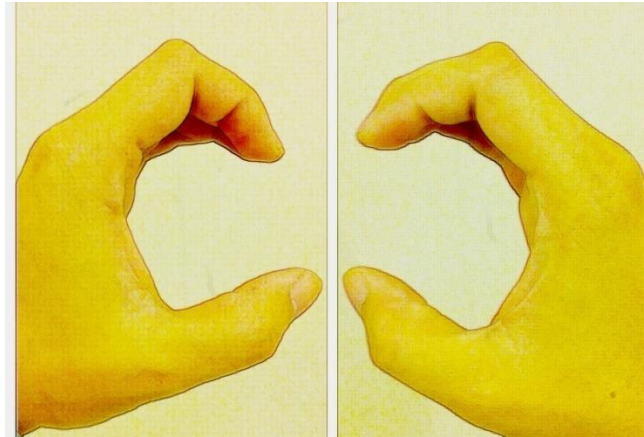
การออกกำลังกายจะช่วยพัฒนาการเคลื่อนไหวของนิ้วมือซึ่งจำเป็นในการศึกษา Legato ของ โบนาร์ด เรียกว่าการออกกำลังกาย “C” ถึง “O” เริ่มต้นด้วยการสัมผัสของนิ้วหัวแม่มือทั้ง 2 ซ้าง และทำมือทั้งคู่เป็นรูปตัว “C”

ลำดับแรกค่อย ๆ ปิดนิ้วมือลงไปที่นิ้วหัวแม่มือทำให้เป็นรูปตัว “O” เคลื่อนนิ้วมืออย่างซ้า ๆ โดยเริ่มจากนิ้วชี้ นิ้วกลาง นีวนาง และนิ้วก้อย ทำซ้าในลักษณะนี้ซ้า ๆ 5 ครั้งเพื่อให้แน่ใจว่านิ้วทั้ง 4 นิ้วและนิ้วหัวแม่มือมีความสัมพันธ์กัน โดยสังเกตว่าทุกนิ้วมือคงคงอยู่ในลักษณะโค้งเป็นรูปตัว “C”

การออกกำลังกายเหล่านี้เป็นการพัฒนาการเคลื่อนไหวที่ดีสำหรับนิ้วมือ โปรดสังเกตว่านิ้วมือจะโค้งตลอดทั้งขณะขึ้นและลง และการเคลื่อนไหวของนิ้วมือจะมาจากข้อมือเสมอและในขณะที่เล่นการเคลื่อนไหวนิ้วมือเหล่านี้ ให้แน่ใจว่าฝ่ามืออยู่ในตำแหน่งเดิมตลอดการเคลื่อนไหวของนิ้วมือทั้งขึ้นและลง

²⁰ Guy, Larry, *Hand and Finger Development of Clarinetist*, 2nd ed.

(Rivernote Press 2007), 13-19.

ภาพที่ 1 ลักษณะของข้อมือข้างซ้ายและข้างขวา

ภาพที่ 2 ลักษณะด้านหน้าของข้อมือและนิ้วมือทั้งข้างซ้ายและข้างขวาขณะปิดรูและคีย์กด

ภาพที่ 3 ลักษณะด้านข้างของข้อมือและนิ้วมือทั้งข้างซ้ายและข้างขวาขณะปิดรูและคีย์กด

ภาพที่ 4 ลักษณะของข้อมือและนิ้วมือทั้งข้างซ้ายและข้างขวาขณะปิดรูและคีย์กด

1.2.1 วิธีการวางมือและการกดนิ้ว

ยศ วณีสอน ได้กล่าวเรื่องการวางมือและการวางนิ้วไว้ในงานวิจัยเรื่องการศึกษาค้นคว้า การแก้ปัญหา และการพัฒนาทักษะการใช้นิ้วของคลาริเน็ต ของอัศรพล เดชวัชรนนท์ ว่าปัญหาของผู้เล่นส่วนใหญ่คือความสั้นยาวของนิ้วไม่เท่ากัน คนที่มีนิ้วยาวมักจะมีปัญหาในการวางมือให้เป็นลักษณะโค้งเหมือนตัว “C” เนื่องจากนิ้วที่ยาวเกินไป เวลากดในลักษณะโค้งเช่นนี้จะทำให้มีแรงกดเยอะที่สุด และต้องระวังในเรื่องของนิ้วโป้งขาเป็นนิ้วที่ต้องรับน้ำหนักทั้งหมดของคลาริเน็ต การซุ่มเป็นระยะเวลาอันยาวนานควรระวังอาการบาดเจ็บของนิ้วโป้งที่จะตามมา การวางตำแหน่งของนิ้วโป้งขาควรระวังวางในระยะเวลาที่เหมาะสมไม่ให้นิ้วเลยรูปปิดและคีย์กด เรื่องของมือและนิ้วที่โค้งเป็นรูปตัว “C” อาจฝึกได้ดังนี้ คือ การจับลูกเบสบอลหรือลูกเทนนิส ปลดปล่อยแขนลงข้างลำตัวอย่างอิสระและค่อย ๆ ยกขึ้นให้เป็นธรรมชาติ การวางมือลักษณะนี้เป็นรูปแบบที่ผ่อนคลายเป็นธรรมชาติมากที่สุดเพื่อลดอาการเกร็งและบาดเจ็บอีกทั้งยังซุ่มได้เป็นระยะเวลาอันสั้น²¹

ชววิทย์ ยุระยง ได้ให้แนวทางในการกดนิ้วว่า ในการกดฝึกการกดนิ้วผู้ฝึกสามารถทำได้โดยเริ่มแรกนั้นหากลองสังเกต ลักษณะของมือที่เป็นธรรมชาติโดยทั่วไปเวลาที่เรaplดปล่อยมือตามสบายข้าง ๆ ตัว มือและนิ้วของเรานั้นจะสังเกตได้ว่ามีลักษณะธรรมชาติคือเป็นเส้นโค้ง ซึ่งการที่ปล่อยตามธรรมชาติและไม่เกร็งจนเกินไปเช่นนี้จะป็นลักษณะสำคัญที่เหมาะสมกับการเป่าคลาริเน็ต การใช้นิ้วเปิดปิดรูเป็นสิ่งสำคัญในการทำให้คุณภาพของเสียงที่ออกมานั้นดีหรือไม่ดี เพราะหากว่าผู้ฝึกปิดนิ้วที่รูไม่สนิทเสียงที่ออกมาก็จะมีลักษณะทึบและเป่าออกยาก ในการฝึกการกดนิ้วผู้ฝึกสามารถทำได้โดยการฝึกการกดจากการมองกระจกบ่อย ๆ โดยในขณะที่ฝึกนั้นให้ผู้ฝึกสังเกตเกี่ยวกับความถูกต้องของการกดนิ้วลงบนคีย์กดและสังเกตดูว่านิ้วมีการเคลื่อนที่อย่างไร การผ่อนคลายในการเล่นนั้นไม่ได้ทำได้อย่างทันทีทันใด แต่ผู้ฝึกนั้นจะต้องมีสติ มีสมาธิและความพยายามในการเล่นและฝึกฝน ถึงจะประสบความสำเร็จ ดังนั้นให้แน่ใจว่าในการฝึกทุกครั้งผู้ฝึกเกิดความผ่อนคลายในส่วนองแขน หัวไหล่ ตลอดไปจนถึงมือและนิ้วมือ²²

²¹ อัศรพล เดชวัชรนนท์, “การศึกษาค้นคว้า การแก้ปัญหา และการพัฒนาทักษะการใช้ นิ้วของคลาริเน็ต: กรณีศึกษาค้นคว้า Introduction Theme and Variation for Clarinet and Piano ประพันธ์โดย Giacomo Rossini” (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาสังคมศึกษาและ พัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2555), 35-36.

²² สัมภาษณ์ ชววิทย์ ยุระยง, อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 21 สิงหาคม 2556.

วรุฒิ คำชวนชื่น ให้คำแนะนำว่าควรวางมือให้เป็นธรรมชาติที่ถนัดเนื่องจาก วรุฒิ มีนิ้วที่ยาวจึงไม่สามารถวางมือให้เป็นตัว “C” ได้ ลักษณะของการวางมือของวรุฒิจะเป็น ลักษณะตัว “C” ที่แบน ฉะนั้นในการสอนจึงไม่จำเป็นจะต้องวางมือให้เป็นตัว “C” แต่ควรจะผ่อน คลายแขนทั้งสองข้างที่สุดเพื่อไม่ให้ความรู้สึกเกร็งในขณะที่เล่น²³

อัครพล เดชวัชรนนท์ ได้ให้คำแนะนำในการวางมือและกदनิ้วว่า แนวทาง วิธีการวางมือและกदनิ้วรูปแบบของการวางมือที่ผมเห็นด้วยว่าผ่อนคลายและเหมาะสมที่สุด คือ การ วางรูปมือโค้งเป็นธรรมชาติเหมือนเวลาเราปล่อยแขนสบายข้างลำตัว แน่นนอนว่าการวางมือและการ กदनิ้วต้องผ่อนคลายไม่เกร็ง แต่จะผ่อนคลายเกินไปก็ไม่ดี เพราะนิ้วจะกะน้ำหนักไม่ได้สม่ำเสมอและ อาจตกคลาดเคลื่อนจากตำแหน่งเดิม ทำให้เล่นพลาดได้ เพราะฉะนั้นเราควรจะผ่อนคลายในตำแหน่ง ที่พอเหมาะสมพอดี การเคลื่อนนิ้วที่เหมาะสมควรใช้กล้ามเนื้อที่อยู่ใต้ข้อนิ้วเรากลางสุด ในการเคลื่อน เรียกว่า นิ้วเคลิ สังกเกตความรู้สึก จากการลอง กำมือจะใช้กล้ามเนื้อส่วนเดียวกัน น้ำหนักของการก ดนั้วนั้นขึ้นอยู่กับแต่ละคนที่จะให้เวลาในการฝึก สังกเกต ทำซ้ำจนเคยชินเพื่อให้จำความรู้สึกและ ตำแหน่ง (Position) ของการกदनิ้วได้²⁴

จากการศึกษาข้อมูล ตำราและคำแนะนำนักคลาริเน็ตทั้ง 4 ท่าน สามารถสรุป การกदनิ้วที่ถูกต้องต้องและวิธีการกदनิ้วที่สมควรทำได้ ดังนี้

1. ควรปล่อยให้การเคลื่อนไหวของร่างกายมีความเป็นธรรมชาติ
2. ควรให้ลักษณะของนิ้วมือทั้งสองข้างอยู่ในรูปแบบคล้ายตัว “C”
3. การเคลื่อนไหวนิ้วมือขึ้นและลง (เปิดและปิดคีย์กด) ในขณะที่เล่นควร จะยังคงลักษณะเส้นโค้งของตัว “C” และไม่ควรกदनิ้วแรงจนเกินไปเพราะจะการกदनิ้วแรงจะทำให้ อากาการเกร็งของนิ้วเกิดขึ้นได้ ควรกदनิ้วแรงพอเหมาะที่ทำให้คีย์กดปิดสนิท
4. หากเกิดอาการเมื่อยล้าของนิ้วในขณะที่ซ้อมหรือเล่น ควรหยุดพักเพื่อระวัง การบาดเจ็บของนิ้วที่อาจเกิดขึ้นได้

1.2.2 เทคนิคการเคลื่อนนิ้วเปิดและปิดคีย์ได้รวดเร็ว

แนวคิดในการฝึกนิ้วให้เคลื่อนไหวได้มีประสิทธิภาพดังนี้

²³ สัมภาษณ์ วรุฒิ คำชวนชื่น, หัวหน้ากลุ่มคลาริเน็ตแห่งวงดุริยางค์ไทยแลนด์ฟิลฮาร์ โมนิค, 18 กันยายน 2556.

²⁴ สัมภาษณ์ อัครพล เดชวัชรนนท์, อาจารย์ประจำคณะดนตรีและการแสดง มหาวิทยาลัยบูรพา, 22 สิงหาคม 2556.

1. ซ้อมกลุ่มจังหวะโน้ต (Pattern) ที่ไม่มีวามซับซ้อนมาก เช่น ไล่บันไดเสียง เมเจอร์ ขึ้นและลงเป็นโน้ตเข้บ้ตสองชั้น เพื่อทำให้นั้วสามารถจดจำได้ การซ้อมควรซ้อมเฉพาะนั้วที่มี ปัญหากล่าวคือ บางนั้วอาจจะเปิดหรือปิดเร็วไปและบางนั้วอาจจะเปิดหรือปิดช้าไป การซ้อมควรซ้อม ซ้ำ ๆ แบ่งเป็นซ้อมซ้ำ 5 ครั้ง และการซ้อมเร็ว 1 ครั้งเพื่อฝึกกล้ามเนื้อได้จดจำ

2. ซ้อมกลุ่มโน้ต (Group Note) ควรซ้อมเป็นกลุ่มเลขคี่ เช่น 5 พยางค์ 7 พยางค์ ควบคุมไปกับกลุ่มโน้ตเลขคู่ เช่น 4 พยางค์ เนื่องจากผู้เล่นคลาริเน็ตส่วนใหญ่จะเคยชินกับการ เล่นกลุ่มโน้ตที่เป็นเลขคู่

3. ควรวางแผนในการซ้อมแต่ละครั้งโดยคำนึงถึงนั้วที่มีปัญหาเช่น บางนั้วอาจ เปิดหรือปิดคีย์กดเร็วไป หรือบางนั้วอาจเปิดหรือปิดคีย์ช้าไป การสังเกตตัวเองและวิเคราะห์ปัญหาจะเป็น การซ้อมที่ได้ประสิทธิภพมากที่สุด การซ้อมซ้านั้นเป็นสิ่งที่ดีแต่ควรจะต้องซ้อมเร็วด้วยเช่นกัน เช่นซ้อมซ้ำ 9 ครั้ง ซ้อมเร็ว 1 ครั้งเพื่อเป็นการฝึกนั้วให้เกิดการเคยชินและเกิดความคล่องตัว²⁵

วิธีการฝึกการกดนั้วนั้นมีวิธีการที่สามารถฝึกได้ง่าย ๆ ดังนี้

1. วางฝ่ามือให้แบนราบและคว่ำลงบนพื้นโต๊ะ แต่ให้นั้วมีลักษณะงอเป็นเส้น โค้ง พอสมควรจากนั้นให้ลองแตะผิวหน้าของโต๊ะโดยการใช้เพียงปลายนั้วมือเท่านั้น

2. จากนั้นให้รักษาลักษณะของนั้วมือที่ยังเป็นเส้นโค้งเอาไว้ และยกมือขึ้น ออกจากโต๊ะและวางกลับลงบนคลาริเน็ต

อย่างไรก็ตามในการกดนั้วในการเล่นให้ดีใช้จะอาศัยเพียงแค่การผ่อนคลาย เพียงอย่างเดียวเท่านั้นแต่นั้วก็ต้องอาศัยแรงในการกดเปิดและปิดคีย์กดต่าง ๆ ด้วยเช่นกัน แต่ทั้งนี้ ที่ต้องมีการทำให้ผ่อนคลายในเวลาเล่นก็เพื่อว่า เมื่อเวลาที่ผู้ฝึกเจอโน้ตที่เร็วหรือต้องกดและสลับ ตำแหน่งนั้วด้วยความเร็วและอยู่เป็นประจำ ถ้าผู้ฝึกผ่อนคลายก็สามารถจะทำให้การเปลี่ยนนั้วและ การกดนั้วมีความเร็วมากยิ่งขึ้นซึ่งถือเป็นเรื่องที่ดีในด้านเทคนิคของการเป่าและการเล่นเครื่องดนตรี

นอกจากนี้ทุกนั้วนั้นจะต้องมีการขยับยกขึ้นลงเพื่อเปิดและปิดคีย์กด ตลอดเวลาในขณะที่เล่น ดังนั้นน้ำหนักในการกดของนั้วแต่ละนั้วนั้นจำเป็นจะต้องมีความเหมาะสม ต่อการกดคีย์กดในแต่ละครั้งด้วยเช่นกัน²⁶

²⁵ สัมภาษณ์ ยศ วณีสอน, อาจารย์ประจำคณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 6 ตุลาคม 2556.

²⁶ สัมภาษณ์ ชูวิทย์ ยุระยง, อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 21 สิงหาคม 2556.

ผู้วิจัยสรุปจากการสัมภาษณ์ได้ว่าการฝึกซ้อมแต่ละครั้งผู้เล่นควรมีการวางแผนการซ้อมให้เหมาะสมต่อเรื่องหรือเทคนิคที่จะฝึกหัด โดยอาศัยการวางมือขึ้นพื้นฐานที่ถูกต้อง การซ้อมกลุ่มจังหวะโน้ต การซ้อมกลุ่มโน้ต วิเคราะห์ถึงปัญหาของการซ้อมที่เป็นอุปสรรคและแก้ไข ทุกครั้งในขณะที่มีการฝึกซ้อม

2. เพลง A Midsummer Night's Dream โดย Felix Mendelssohn

เฟลิกซ์ เมนเดลโซห์น (Felix Mendelssohn) ผู้อำนวยการเพลงและผู้ประพันธ์เพลงชาวเยอรมัน เกิดในปี ค.ศ.1809 และเสียชีวิตในปี ค.ศ.1847 เมนเดลโซห์นเกิดมาในตระกูลค่อนข้างมีอันจะกิน ตลอดชีวิตของเมนเดลโซห์นได้รับการยกย่องเสมอจากประชาชนในการเป็นนักดนตรี แนวการประพันธ์เพลงของเมนเดลโซห์นยังคงยึดรูปแบบของสมัยคลาสสิก โดยผสมผสานกับความรู้สึจากตัวตนของเขาเองในแบบสมัยโรแมนติก²⁷ ผลงานที่มีชื่อเสียงที่รู้จักดี ได้แก่ ซิมโฟนีทั้ง 5 บท บทที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักคือ หมายเลข 3 Scottish หมายเลข 4 Italian และหมายเลข 5 The Reformation ผลงานด้านคอนแชร์โตที่โด่งดังชิ้นหนึ่งของโลกคือ ไวโอลิน คอนแชร์โต ในบันโดเสียงอี ไมเนอร์ รวมไปถึงคอนแชร์โตอีกเป็นจำนวนมาก

บทเพลง A Midsummer Night's Dream ซึ่งเมนเดลโซห์นได้ประพันธ์ไว้เมื่อมีอายุได้ 17 ปี เป็นบทเพลงที่เป็นต้นแบบหรือมาตรฐานของบทเพลงโอเวอร์เชอร์เพลงอื่น ๆ ซึ่งต่อมาได้ประพันธ์เพิ่มเติมจนกลายเป็นดนตรีบรรยายเรื่องราวที่สมบูรณ์ มีท่อนที่คุ้นหูแลได้รับความนิยมมากหลายท่อน ไม่ว่าจะเป็นท่อน Wedding March ที่ถูกนำมาบรรเลงในพิธีแต่งงานทั่วโลก บทเพลงโอเวอร์เชอร์เรื่อง A Midsummer Night's Dream ซึ่งเมนเดลโซห์นได้ประพันธ์เสร็จสิ้นเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม ปี ค.ศ. 1826 เมื่อเขามีอายุได้เพียง 17 ปี โดยประพันธ์สำหรับ 2 ฟลูต 2 โอโบ 2 คลาริเน็ต 2 บาสซูน 2 ฮอรั่น 3 ทรัมเป็ต 3 ทรอมโบน โอพีเคลด์ กลองทิมพานี ไทรวงกิล และเครื่องสาย โดยมีนำร่องนำหญิง และคอรัส²⁸

จากงานวิจัยของ ซีโอดอร์ (Theodore A. Schoen) ได้ทำงานวิจัยเรื่อง A Comparison of Performance Practice of Selected Clarinet Passages in Orchestral Auditions and Orchestral Performances ศึกษาเกี่ยวกับการเลือกเพลงเพื่อใช้สำหรับการแสดง

²⁷ ณรุทธ์ สุทธิจิตต์, **สังคีตนิยม ความซาบซึ้งในดนตรีตะวันตก**. (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2555), 261.

²⁸ เรื่องเดียวกัน, 261.

หรือการสอบคัดเลือกเข้าวงออร์เคสตราโดยการเลือกสัมภาษณ์นักคลาริเน็ตที่มีชื่อเสียงและเป็นสมาชิกวงออร์เคสตราอาชีพในประเทศสหรัฐอเมริกา พบว่านักคลาริเน็ตผู้มีประสบการณ์ชื่อดังของโลก อาทิเช่น แลร์รี่ โคมส์ (Larry Combs) เบิร์ต ฮารา (Burt Hara) ลอรา อาร์เดน (Laura Ardan) เท็ด คาล์คารา (Tad Calcara) ริคาร์โด โมราเลส (Ricardo Morales) และไมเคิล รัซซิเนค (Michael Rusinek) ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับเพลง A Midsummer Night's Dream โดย Felix Mendelssohn สรุปเป็น 4 ประเด็นได้ว่า 1. ควรจะเล่นที่จังหวะตัวดำประจุดอยู่ระหว่าง 84-94 เท่านั้น แต่จังหวะที่เหมาะสมที่สุดคือตัวดำประจุดเท่ากับ 88 โดยสามารถเล่นให้ช้าลงหรือเร็วขึ้นได้ตามความต้องการของผู้อำนวยเพลง 2. ลีน (Reed) จะต้องตอบสนองการเล่นได้เป็นอย่างดี 3. การตัดลิ้น ควรจะสังเกตการตัดลิ้นของฟลูต เนื่องจากฟลูตมีการตัดลิ้นในลักษณะที่เบา ซึ่งจะทำให้การเล่นง่ายขึ้นและฟังสบายมากขึ้น 4. การเล่นระดับเสียงที่เบา (Piano) ควรจะต้องเล่นให้ฟังดูง่ายและกระชับ²⁹

3. นิยามของคำว่า “แบบฝึกหัด”

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2525 (2525. 2526 : 483) ได้ให้ความหมายของแบบฝึกไว้ว่า แบบฝึกหมายถึง แบบตัวอย่าง ปัญหา หรือคำสั่ง ที่ตั้งขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนฝึกตอบ

สุนันทา สุนทรประเสริฐ 2543 : 2 กล่าวว่า เมื่อครูได้สอนเนื้อหา แนวคิด หรือหลักการเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้กับผู้เรียน และผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้นแล้ว ขั้นตอนต่อไปครูจำเป็นต้องจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝน เพื่อให้เกิดความชำนาญ คล่องแคล่ว ถูกต้องแม่นยำ และรวดเร็ว หรือที่เรียกว่าฝึกฝนเพื่อให้เกิดทักษะ

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543 : 190) กล่าวว่า แบบฝึกหัดเป็นสื่อการเรียนประเภทหนึ่งสำหรับผู้เรียนฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจและทักษะเพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่หนังสือเรียนจะมีแบบฝึกหัดอยู่ท้ายบทเรียน แบบฝึกหัดส่วนใหญ่จะจัดทำในรูปแบบของแบบฝึกหัด หรือชุดฝึกซึ่งผู้เรียนจะฝึกหัดเรียนด้วยตนเอง และจัดทำเป็นชุดเน้นพัฒนา หรือเสริมทักษะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2543 : 2) กล่าวว่า ความสำคัญของแบบฝึก หรือแบบฝึกหัดพอสรุปได้ว่า แบบฝึกหรือแบบฝึกหัด คือสื่อการเรียนการสอนชนิดหนึ่ง ที่ใช้ฝึกทักษะให้กับผู้เรียน

³⁰ Theodore A. Schoen, “A Comparison of Performance Practice of Selected Clarinet Passages in Orchestral Auditions and Orchestral Performances” (D.M.A The Florida State University School of Music, 2004), 25-27.

หลังจากเรียนจบเนื้อหาในช่วงหนึ่ง ๆ เพื่อฝึกฝนให้เกิดความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งเกิดความชำนาญในเรื่องนั้น ๆ อย่างกว้างขวางมากขึ้น

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2537: 490) กล่าวถึงความหมายของแบบฝึกปฏิบัติ สรุปได้ว่าแบบฝึกปฏิบัติ หมายถึง สิ่งที่ต้องใช้ควบคู่ไปกับการเรียน มีลักษณะเป็นแบบฝึกที่ครอบคลุมกิจกรรมที่ผู้เรียนพึงกระทำจะแยกเป็นแต่ละหน่วย หรือรวมเป็นเล่มก็ได้

สราวดี เฟื่องศรีโคตร (2539: 16) กล่าวถึงความหมายของแบบฝึกไว้ว่า แบบฝึกหมายถึง สิ่งที่สร้างขึ้นเพื่อเสริมสร้างทักษะให้แก่ผู้เรียน มีลักษณะเป็นแบบฝึกหัด ให้ผู้เรียนได้กระทำกิจกรรมโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้ดีขึ้น

ศศิธร สุทธิแพทย์ อ่างถึง ปรีชา ช่างขวัญยืน และคณะ (2539 :16) กล่าวถึงความหมายของแบบฝึกปฏิบัติ สรุปได้ว่า แบบฝึกปฏิบัติ คือ หนังสือที่ผู้เรียนใช้ควบคู่ไปกับตำราเรียน หรืออาจจะใช้เป็นคู่มือสำหรับการศึกษาค้นคว้าไปกับสื่ออื่น ๆ ที่ทำหน้าที่แทนครูหรือตำรา

จากที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า แบบฝึก หมายถึง สื่อการสอนชนิดหนึ่งสร้างขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการฝึกทักษะให้แก่ผู้เรียน จะมีแบบฝึกหัดเป็นกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนและกิจกรรมควรมีรูปแบบที่หลากหลาย

ดังนั้นแบบฝึกหัดจึงมีความสำคัญต่อผู้เรียนเป็นอย่างมากในการช่วยเสริมสร้างทักษะให้กับผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจได้รวดเร็วขึ้น ชัดเจนขึ้น กว้างขวางขึ้น ทำให้การสอนของครูและการเรียนของผู้เรียนประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

อักรพล เดชวีชรนนท์ (2555) ได้ทำงานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาปัญหา การแก้ปัญหาการใช้นิ้ว ของคลาริเน็ต: กรณีศึกษาผลงาน Introduction Theme and Variation for Clarinet and Piano ประพันธ์ โดย Giacomo Rossini โดยใช้การเก็บข้อมูลจากเอกสาร ตำรา แบบฝึกหัด สื่อต่าง ๆ รวมไปถึงข้อมูลทางการแพทย์ และเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

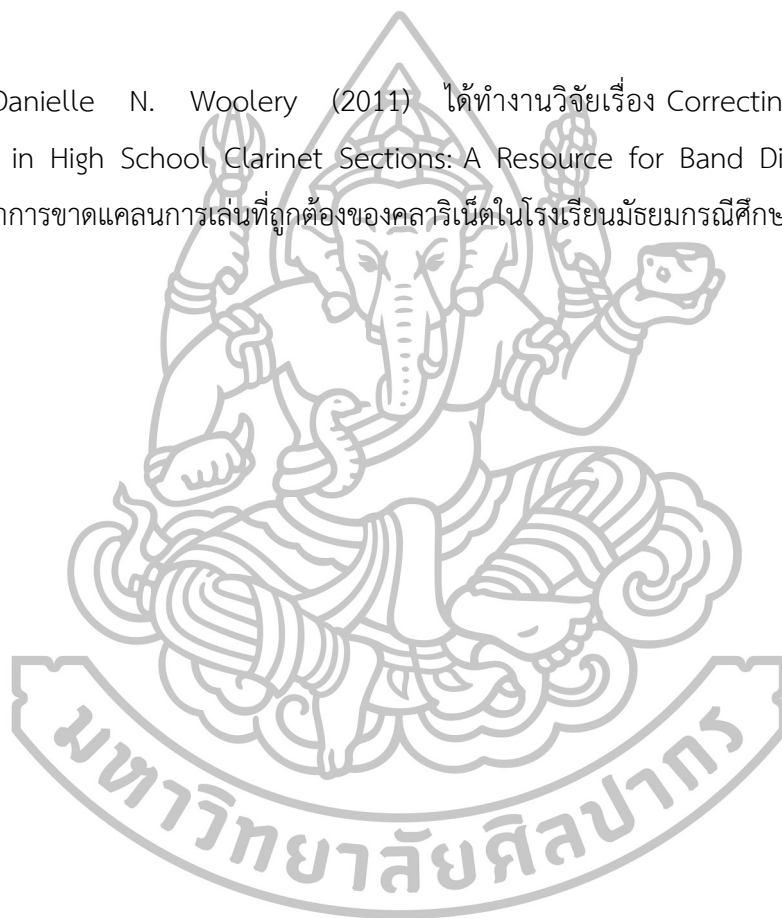
มงคล ภิมรัมย์ครุฑ (2555) ได้ทำงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาแบบฝึกหัดคลาริเน็ตเพื่อบรรเลง เพลงไทย: กรณีศึกษาเพลงเดี่ยวพญาโคก โดย สังเคราะห์เพลงเดี่ยวพญาโคก สำหรับคลาริเน็ต และ จัดทำแบบฝึกหัดที่สามารถพัฒนาทักษะในการบรรเลงคลาริเน็ต โดยใช้การเก็บข้อมูลจากเอกสาร ตำรา แบบฝึกหัด สื่อต่าง ๆ ผลการวิจัยพบว่าการพัฒนาแบบฝึกหัด โดยการจัดลำดับขั้นจากง่ายไปหายาก และใส่เทคนิคการบรรเลงแบบไทยลงไปด้วย

ชนะศักดิ์ วงศ์วีระวินิจ (2556) ได้ทำงานวิจัยเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกหัดการบรรเลงแบบดับเบิลทั้งกิ่งสำหรับกรณีศึกษา: เพลง Midsummer Night's Dream ท่อน Scherzo โดย

Felix Mendelssohn ผลการวิจัยได้แบบฝึกหัดสำหรับการซ้อมดับเบิลทั้งกิ่งสำหรับฟลูตที่ได้รับการยอมรับ

Theodore A. Schoen (2004) ได้ทำงานวิจัยเรื่อง A Comparison of Performance Practice of Selected Clarinet Passages in Orchestral Auditions and Orchestral Performances ศึกษาเกี่ยวกับการเลือกเพลงเพื่อใช้สำหรับการแสดงหรือการสอบคัดเลือกเข้าวงออร์เคสตราโดยการเลือกสัมภาษณ์นักคลาริเน็ตที่มีชื่อเสียงและเป็นสมาชิกวงอาชีพในประเทศสหรัฐอเมริกา

Danielle N. Woolery (2011) ได้ทำงานวิจัยเรื่อง Correcting Technical Deficiencies in High School Clarinet Sections: A Resource for Band Directors ศึกษาเกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนการเล่นที่ถูกต้องของคลาริเน็ตในโรงเรียนมัธยมกรณีศึกษาการสัมภาษณ์ผู้ควบคุมวง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาและดำเนินการวิจัยเรื่องการสร้างแบบฝึกหัดการแก้ปัญหาการกดนิ้วและการตัดลิ้นที่ไม่สัมพันธ์กันสำหรับการซ้อมเพลง A Midsummer Night's Dream ท่อน Scherzo โดย Felix Mendelssohn ผู้วิจัยได้ศึกษาและรวบรวมองค์ความรู้เอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎี แนวปฏิบัติ งานวิจัยและการสัมภาษณ์ เพื่อนำมาสร้างองค์ความรู้ใหม่และสร้างแบบฝึกหัด รูปแบบงานวิจัยเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) นำเสนอข้อมูลแบบพรรณนา (Descriptive approach) โดยผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บข้อมูลเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ผู้เชี่ยวชาญ เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านการสอนคลาริเน็ตในระดับอุดมศึกษา และมีองค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการทำงานวิจัย จำนวน 3 ท่าน ตามเกณฑ์พิจารณาที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ดังนี้

1. เป็นอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ และสอนคลาริเน็ตระดับปริญญาตรีขึ้นไปไม่ต่ำกว่า 5 ปี
2. มีวุฒิทางการศึกษาดนตรีไม่ต่ำกว่าปริญญาโทขึ้นไป

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ผู้วิจัยได้เลือกสัมภาษณ์มีดังนี้

1. อาจารย์ ดร.ยศ วณีสอน อาจารย์ประจำคณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร หัวหน้ากลุ่มคลาริเน็ต วงดุริยางค์ซิมโฟนีกรุงเทพมหานคร

2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชูวิทย์ ยุระยง อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปะ ดนตรีและนาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

3. อาจารย์อัครพล เดชวัชรนนท์ อาจารย์ประจำคณะดนตรีและการแสดง มหาวิทยาลัยบูรพา

กลุ่มที่ 2 กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิต นักศึกษาระดับปริญญาตรี เอกคลาริเน็ต จากสถาบันอุดมศึกษา รวม 4 คน ตามเกณฑ์พิจารณาที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

1. เป็นนิสิต นักศึกษาระดับปริญญาตรีเอกคลาริเน็ต
2. มีประสบการณ์การเล่นคลาริเน็ตไม่ต่ำกว่า 5 ปีขึ้นไป

3. มีประสบการณ์ร่วมแสดงกับวงออร์เคสตรา

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

ผู้วิจัยได้แบ่งเครื่องมือวิจัยออกเป็น 3 ส่วนได้แก่

1. แบบสัมภาษณ์ ใช้สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อเก็บข้อมูลทางด้านการสอนและเทคนิคต่าง ๆ ในการเล่นคลาริเน็ต โดยเป็นคำถามปลายเปิด มีหัวข้อของคำถามดังนี้

- 1.1 หลักและวิธีการตัดลิ้น
- 1.2 การตัดลิ้นแบบซตัดคคาโต
- 1.3 การกดนิ้ว
- 1.4 วิธีการวางมือและการกดนิ้ว
- 1.5 เทคนิคการเคลื่อนนิ้วเปิดและปิดคีย์กดได้เร็ว

2. แบบฝึกหัด สร้างมาจากการวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปข้อมูลจากตำรา เอกสารที่เกี่ยวข้องและจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน นำมาสร้างแบบฝึกหัด

3. แบบประเมิน เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษากลุ่มตัวอย่าง และศึกษาพัฒนาการของกลุ่มอย่างจากการทดลองใช้แบบฝึกหัด โดยแบ่งการประเมินเป็นรายบุคคล ทั้งก่อนการทดลองและหลังการทดลอง โดยเกณฑ์การให้คะแนนมี 5 ระดับคือ

1. ควรปรับปรุง
2. พอใช้
3. ปานกลาง
4. ดี
5. ดีมาก

โดยผู้วิจัยประเมินจากความสามารถของกลุ่มตัวอย่างดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. การวางรูปปาก
2. การตัดลิ้นแบบซตัดคคาโต
3. การกดนิ้ว
4. ความคล่องตัวของ การกดนิ้ว
5. ความสัมพันธ์กันของการตัดลิ้นและการกดนิ้ว

6. การเล่นเพลง A Midsummer Night's Dream ท่อน Scherzo โดย Felix Mendelssohn

7. ข้อเสนอแนะ คือการเพิ่มเติมความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา การแก้ปัญหา และการพัฒนาว่ามีจุดใดต้องแก้ไขเป็นพิเศษหรือความเห็นอื่น ๆ

การรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร งานวิจัย หนังสือ ตำรา เอกสารทางวิชาการ และบทความจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ
2. จากการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญทางการสอนคลาริเน็ต
3. จากการศึกษาและเก็บข้อมูลจากแบบประเมินของกลุ่มตัวอย่าง

การวิเคราะห์ข้อมูล

มี 3 ลักษณะ คือ

1. วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปข้อมูลจากตำรา เอกสาร ที่เกี่ยวข้องจากงานวิจัย โดยยึดเรื่องที่จะสอดคล้องกับปัญหา การแก้ปัญหา การกีดกันและการตัดสินที่ไม่สัมพันธ์กัน
2. วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปข้อมูลแนวทางการสอนจากการสัมภาษณ์คณาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ ถึงข้อมูลความรู้ ความคิดเห็นที่ผู้วิจัยมีต่อปัญหา การกีดกันและการตัดสินที่ไม่สัมพันธ์กัน
3. วิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปข้อมูลจากการทดลองใช้แบบฝึกหัดของกลุ่มตัวอย่างทดลอง โดยจำแนกเป็นรายบุคคล

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการสังเกตพฤติกรรมการเล่นคลาริเน็ตเบื้องต้นของกลุ่มประชากรตัวอย่างรวมไปถึงการจัดทำแบบฝึกหัดเกี่ยวกับ การสร้างแบบฝึกหัดในการแก้ไขปัญหาการตัดลิ้นและการกดนิ้วที่ไม่สัมพันธ์กันในการเล่นคลาริเน็ต กรณีศึกษา: เพลง A Midsummer Night's Dream ท่อน Scherzo โดย Felix Mendelssohn สามารถนำเอาวิเคราะห์ข้อมูลได้เป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบตัวอย่างแบบฝึกหัด

ตอนที่ 2 ผลการสังเกตก่อนและหลังการทดลองใช้แบบฝึกหัด

ตอนที่ 3 ข้อมูลที่ได้จากการตอบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 1 แบบตัวอย่างแบบฝึกหัด

รูปแบบของแบบฝึกหัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนั้นเป็นรูปแบบของแบบฝึกหัดที่ช่วยในการพัฒนาแนวความคิดให้แก่ผู้เล่น กล่าวคือ การกดนิ้วและการตัดลิ้นในอัตราจังหวะที่เร็ว ผู้เล่นส่วนใหญ่มักจะเกิดปัญหาการกดนิ้วและการตัดลิ้นที่ไม่สัมพันธ์กัน เพราะส่วนใหญ่ผู้เล่นจะคิดว่าสาเหตุเกิดจากอัตราจังหวะที่เร็วเกินไป แต่โดยแท้จริงแล้วปัญหาเกิดจากการตัดลิ้นที่เร็วกว่าการกดนิ้ว ดังนั้นแบบฝึกหัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจึงมุ่งเน้นให้ผู้เล่น ได้ซ้อมกับเครื่องหมายหลายรูปแบบที่แตกต่างกัน โดยผู้วิจัยได้นำแนวคิดมาจากแบบฝึกหัด Foundation Studies โดย คาร์ล เบร์มานน์ (Carl Baermann), Op.63 แก้ไขโดย เดวิด ไฮท์ (David Hite) แบบฝึกหัดดังกล่าวได้เน้นให้ผู้ฝึกซ้อมเล่นโน้ตใน Articulation ที่หลากหลายเพื่อให้ผู้ฝึกซ้อมได้ย่นคุณภาพของโน้ตทุกตัวในขณะที่ซ้อม

CARL BAERMANN, Opus 63
 Edited and expanded by DAVID HITE

C major

Tonic chord

Interrupted scale

Broken chord

Returning scale

ภาพที่ 5 แบบฝึกหัด Foundation Studies ของคาร์ล เบอ์มานน์ Op.63 แก้ไขโดย เดวิด ไฮท์

ARTICULATION

1. 2. 3. 4. 5. 6.

all slurred all tongued

7. 8. 9. 10. 11. 12.

13. 14. 15. 16. 17. 18.

Mark additional articulation yourself

1. 2. 3. 4. 5. 6.

ภาพที่ 6 การเลือกใช้ Articulation แบบฝึกหัด Foundation Studies ของคาร์ล เบร์มานน์ Op.63
แก้ไขโดย เดวิด ไฮท์

Scherzo from A Midsummer Night's Dream

Felix Mendelssohn, Op. 61, No. 1

Allegro vivace

Clarinet in B \flat

p

dim.

cresc.

ภาพที่ 7 ตัวอย่างเพลง A Midsummer Night's Dream, third movement (scherzo) Felix
Mendelssohn, (Orchestral Excerpt) ห้องที่ 1 - 48

แบบฝึกหัดที่ 1 การฝึกตัดลิ้นคู่ 2 ในช่วงเสียง Throat Tone

จุดประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เล่น ฝึกการตัดลิ้นในส่วนของกลุ่มโน้ตหลักในช่วงเริ่มต้น Excerpt (ห้องที่ 1-13) ของเพลง A Midsummer Night's Dream ท่อน Scherzo โดย Felix Mendelssohn และได้ยินการตัดลิ้นที่คงที่และกลุ่มของจิ้งหะ (Pattern) ที่ถูกต้อง

2. เพื่อให้ผู้เล่น ฝึกการควบคุมนิ้วคู่ 2 ในช่วง Throat Tone (A-G#) และการเปลี่ยนช่วงเสียง (Register) เสียง (B-A) ได้ยินเสียงที่ถูกต้องและชัดเจน

วิธีการซ้อม

1. ควรเริ่มซ้อมด้วยเครื่องเคาะจิ้งหะ (Metronome) อัตราจิ้งหะ 60-90
2. ในช่วงสัปดาห์ 1-2 ให้ซ้อมตัดลิ้นโดยไม่ใส่เครื่องหมายชดศคาโต
3. ในช่วงสัปดาห์ 3-4 ให้ซ้อมตัดลิ้นโดยใส่เครื่องหมายชดศคาโต
4. ต้องซ้อมทุกวันและซ้อมแบบฝึกหัดข้อที่ 5 ของหนังสือ 17 Staccato Studies โดย Reginald Kell ข้อที่ 5
5. ควรซ้อมแบบฝึกหัดละไม่เกิน 10 นาที ต่อวัน โดยเพิ่มอัตราจิ้งหะครั้งละ 3-5 ต่อวัน

ภาพที่ 8 แบบฝึกหัดที่ 1.1

ภาพที่ 9 แบบฝึกหัดที่ 1.2

ภาพที่ 10 แบบฝึกหัดที่ 1.3

แบบฝึกหัดที่ 2 การฝึกการตัดลิ้นและการกดนิ้วโดยเปลี่ยน Articulation

จุดประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เล่นฝึกการคล่องตัวของ การตัดลิ้นและการกดนิ้วใน Articulation ที่แตกต่างกันในทำนองของเพลง A Midsummer Night's Dream ท่อน Scherzo โดย Felix Mendelssohn

วิธีการซ้อม

1. ในช่วงสัปดาห์ที่ 1 ซ้อมด้วยเครื่องเคาะจังหวะที่อัตราจังหวะ 60-68 เท่านั้นตามเครื่องหมายที่กำหนด
2. ในช่วงสัปดาห์ที่ 2 ซ้อมด้วยเครื่องเคาะจังหวะที่อัตราจังหวะ 68-76 เท่านั้นตามเครื่องหมายที่กำหนด
3. ในช่วงสัปดาห์ที่ 3 ซ้อมด้วยเครื่องเคาะจังหวะที่อัตราจังหวะ 76-84 เท่านั้นตามเครื่องหมายที่กำหนด
4. ในช่วงสัปดาห์ที่ 4 ซ้อมด้วยเครื่องเคาะจังหวะที่อัตราจังหวะ 84-90 เท่านั้นตามเครื่องหมายที่กำหนด

ภาพที่ 11 แบบฝึกหัดที่ 2.1

This musical score consists of six staves, each containing a six-part rhythmic pattern. The music is written in 3/8 time and has a key signature of one sharp (F#). Each staff begins with a treble clef and a key signature signature. The patterns are composed of eighth and sixteenth notes, often grouped with slurs. Each pattern concludes with a double bar line and repeat dots, followed by a final note.

ภาพที่ 12 แบบฝึกหัดที่ 2.2

This musical score consists of six staves, each containing a six-part rhythmic pattern. The music is written in 3/8 time and has a key signature of one sharp (F#). Each staff begins with a treble clef and a key signature signature. The patterns are composed of eighth and sixteenth notes, often grouped with slurs. Each pattern concludes with a double bar line and repeat dots, followed by a final note.

ภาพที่ 13 แบบฝึกหัดที่ 2.3

แบบฝึกหัดที่ 3 การฝึกความคล่องตัวการกดนิ้วและการตัดลิ้น

จุดประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เล่นฝึกความคล่องตัวของกรกดนิ้วและการตัดลิ้นโดยนำทำนองของ Excerpt เพลง A Midsummer Night's Dream ท่อน Scherzo โดย Felix Mendelssohn มาเชื่อมต่อกันและเล่นโดยใช้เครื่องหมายที่แตกต่างกัน

วิธีการซ้อม

1. การฝึกความคล่องตัวของนิ้วโดยเลือกเครื่องหมายตามที่กำหนดให้
2. ฝึกซ้อมด้วยเครื่องเคาะจังหวะที่อัตราจังหวะ 60-90
3. ฝึกซ้อมแบบฝึกหัดละไม่เกิน 10 นาที ต่อวัน โดยเพิ่มอัตราจังหวะครั้งละ 3-5 ต่อวัน
4. ต้องฝึกซ้อมทุกวัน

ภาพที่ 14 แบบฝึกหัดที่ 3

ตอนที่ 2 ผลการสังเกต ก่อนและหลังการทดลองใช้แบบฝึกหัด

จากการสังเกตพฤติกรรมกรรมการกดนิ้วและการตัดลิ้นทั้งก่อนและหลังการทดลองใช้แบบฝึกหัดและเล่นเพลง A Midsummer Night's Dream ท่อน Scherzo โดย Felix Mendelssohn ของกลุ่มตัวอย่าง โดยเกณฑ์ระดับการประเมินผลคือ 5 = ดีมาก 4 = ดี 3 = ปานกลาง 2 = พอใช้ 1 = ควรปรับปรุง

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 1

นายพงศวิสิษฐ์ สิริวารินทร์ นิสิตชั้นปีที่ 5 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1 ผลการประเมินกลุ่มตัวอย่างคนที่ 1

ก่อนทดลองใช้แบบฝึกหัด					
หัวข้อ	อ.ดร. ยศ วณิสอน	ผศ.ชววิทย์ ยุระยง	อ.อัครพล เดชวัชรนนท์	ผู้วิจัย ศิริพงศ์ สมบูรณ์	ค่าเฉลี่ย
1. ลักษณะการวางรูปปาก	4	4	4	4	4
2. ลักษณะการตัดลิ้นแบบชตคคาโต	3	3	3	3	3
3. ลักษณะการกดนิ้ว	3	3	3	3	3
4. ความคล่องตัวของ การกดนิ้ว	4	3	3	3	3.25
5. ความสัมพันธ์กันของการตัดลิ้นและการกดนิ้ว	3	3	3	3	3
6. การเล่นเพลง A Midsummer Night's Dream. (Orchestral Excerpt)	3	3	3	3	3
หลังทดลองใช้แบบฝึกหัด					
1. ลักษณะการวางรูปปาก	4	4	4	4	4
2. ลักษณะการตัดลิ้นแบบชตคคาโต	4	4	5	4	4.25
3. ลักษณะการกดนิ้ว	4	4	5	4	4.25
4. ความคล่องตัวของ การกดนิ้ว	4	5	5	4	4.5
5. ความสัมพันธ์กันของการตัดลิ้นและการกดนิ้ว	4	5	4	4	4.25
6. การเล่นเพลง A Midsummer Night's Dream. (Orchestral Excerpt)	4	5	4	4	4.25

ข้อสังเกตอื่น ๆ

มีการพัฒนาที่ดีขึ้นในการตัดลิ้นและการกดนิ้ว แต่มีบางช่วงที่กลุ่มตัวอย่างเล่นจังหวะที่เร็วขึ้น

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 2

นายปิยพัทธ์ เมฆรังสีมันต์ นิสิตชั้นปีที่ 4 คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 ผลการประเมินกลุ่มตัวอย่างคนที่ 2

ก่อนทดลองใช้แบบฝึกหัด					
หัวข้อ	อ.ดร. ยศ วณิชสอน	ผศ.ชววิทย์ ยุระยง	อ.อัศรพล เดชวัชรนนท์	ผู้วิจัย ศิริพงษ์ สมบูรณ์	ค่าเฉลี่ย
1. ลักษณะการวางรูปปาก	3	4	4	4	3.75
2. ลักษณะการตัดลิ้นแบบซัดคคาโต	3	3	3	3	3
3. ลักษณะการกดนิ้ว	3	3	3	3	3
4. ความคล่องตัวของ การกดนิ้ว	4	3	3	3	3.25
5. ความสัมพันธ์กันของการตัดลิ้นและการกดนิ้ว	3	3	3	3	3
6. การเล่นเพลง A Midsummer Night's Dream. (Orchestral Excerpt)	3	3	3	3	3
หลังทดลองใช้แบบฝึกหัด					
1. ลักษณะการวางรูปปาก	4	4	4	4	4
2. ลักษณะการตัดลิ้นแบบซัดคคาโต	3	4	4	4	3.75
3. ลักษณะการกดนิ้ว	4	4	4	4	4
4. ความคล่องตัวของ การกดนิ้ว	4	5	4	4	4.25
5. ความสัมพันธ์กันของการตัดลิ้นและการกดนิ้ว	4	5	4	4	4.25
6. การเล่นเพลง A Midsummer Night's Dream. (Orchestral Excerpt)	3	5	4	4	4

ข้อสังเกตอื่น ๆ

มีการพัฒนาที่ดีขึ้นในการตัดลิ้นและการกดนิ้ว แต่ยังคงตัดลิ้นแบบซัดคคาโตค่อนข้างยาว

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 3

นายจิรัชช์ อินทรารุณ นิสิตชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 ผลการประเมินกลุ่มตัวอย่างคนที่ 3

ก่อนทดลองใช้แบบฝึกหัด					
หัวข้อ	อ.ดร. ยศ วณิสอน	ผศ.ชววิทย์ ยุระยง	อ.อัครพล เดชวัชรนนท์	ผู้วิจัย ศิริพงศ์ สมบูรณ์	ค่าเฉลี่ย
1. ลักษณะการวางรูปปาก	2	3	3	3	2.75
2. ลักษณะการตัดลิ้นแบบซัดคคาโต	2	2	2	2	2
3. ลักษณะการกดนิ้ว	1	2	2	2	1.75
4. ความคล่องตัวของกรกดนิ้ว	1	2	1	2	1.5
5. ความสัมพันธ์กันของการตัดลิ้นและการกดนิ้ว	1	1	2	2	1.5
6. การเล่นเพลง A Midsummer Night's Dream. (Orchestral Excerpt)	2	2	2	2	2
หลังทดลองใช้แบบฝึกหัด					
1. ลักษณะการวางรูปปาก	3	4	4	4	3.75
2. ลักษณะการตัดลิ้นแบบซัดคคาโต	3	5	3	3	3.5
3. ลักษณะการกดนิ้ว	3	4	3	3	3.25
4. ความคล่องตัวของกรกดนิ้ว	3	5	4	4	4
5. ความสัมพันธ์กันของการตัดลิ้นและการกดนิ้ว	2	5	3	4	3.5
6. การเล่นเพลง A Midsummer Night's Dream. (Orchestral Excerpt)	3	5	3	4	3.75

ข้อสังเกตอื่น ๆ

โดยภาพรวมกลุ่มตัวอย่างคนที่ 4 มีพัฒนาการที่ดีขึ้นมากที่สุด ปัญหาส่วนใหญ่มักจะตัดลิ้นเร็วกว่าการกดนิ้วอยู่เสมอ จึงทำให้พลาดได้ง่ายในการเล่นเพลง

กลุ่มตัวอย่างคนที่ 4

นางสาวรติมา ปะวะภูชะเกะ นิสิตชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 ผลการประเมินกลุ่มตัวอย่างคนที่ 4

ก่อนทดลองใช้แบบฝึกหัด					
หัวข้อ	อ.ดร. ยศ วณิสอน	ผศ.ชววิทย์ ยุระยง	อ.อัครพล เดชวัชรนนท์	ผู้วิจัย ศิริพงษ์ สมบูรณ์	ค่าเฉลี่ย
1. ลักษณะการวางรูปปาก	2	3	3	3	2.75
2. ลักษณะการตัดลิ้นแบบซัดคาคาโต	2	2	3	3	2.5
3. ลักษณะการกดนิ้ว	3	2	2	3	2.5
4. ความคล่องตัวของ การกดนิ้ว	2	3	2	3	2.5
5. ความสัมพันธ์กันของการตัดลิ้นและการกดนิ้ว	2	2	2	2	2
6. การเล่นเพลง A Midsummer Night's Dream. (Orchestral Excerpt)	2	3	3	3	2.75
หลังทดลองใช้แบบฝึกหัด					
1. ลักษณะการวางรูปปาก	2	3	3	3	2.75
2. ลักษณะการตัดลิ้นแบบซัดคาคาโต	2	3	3	3	2.75
3. ลักษณะการกดนิ้ว	3	3	3	3	3
4. ความคล่องตัวของ การกดนิ้ว	3	3	3	3	3
5. ความสัมพันธ์กันของการตัดลิ้นและการกดนิ้ว	3	3	3	3	3
6. การเล่นเพลง A Midsummer Night's Dream. (Orchestral Excerpt)	2	3	3	3	2.75

ข้อสังเกตอื่น ๆ

ภาพรวมมีพัฒนาการที่ดีขึ้น แต่ยังคงตัดลิ้นแบบซัดคาคาโตยาวเกินไป ปัญหาเกิดจากการโยกตัวมากเกินไปในขณะที่เล่นเพลง

จากการสังเกตและประเมินกลุ่มตัวอย่างโดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน และผู้วิจัย พบว่าโดยค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 คน มีพัฒนาการที่ดีขึ้นหลังจากการใช้แบบฝึกหัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นในการเล่นเพลง A Midsummer Night's Dream ท่อน Scherzo โดย Felix Mendelssohn

ตอนที่ 3 ข้อมูลที่ได้จากการสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้สอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างหลังจากที่ได้ทดลองใช้แบบฝึกหัดในการแก้ไขปัญหาการตัดลิ้นและการกดนิ้วที่ไม่สัมพันธ์กันในการเล่นคลาริเน็ต กรณีศึกษา: เพลง A Midsummer Night's Dream ท่อน Scherzo โดย Felix Mendelssohn ดังหัวข้อต่อไปนี้

1. แบบฝึกหัดนี้มีส่วนช่วยทำให้การตัดลิ้นดีขึ้นหรือไม่อย่างไร

ความคิดเห็นที่ 1 กล่าวว่า ช่วยทำให้การตัดลิ้นดีขึ้น เพราะผู้วิจัยมีการกำหนดความเร็วจังหวะที่เริ่มจากช้า ๆ ก่อน แล้วจึงเพิ่มความเร็วขึ้นอย่างเป็นระบบว่าในแต่ละสัปดาห์ผู้ฝึกควรฝึกที่ความเร็วเท่าไร และมีการกำหนดเวลาในการซ้อมสำหรับการตัดลิ้นได้อย่างเหมาะสม

ความคิดเห็นที่ 2 กล่าวว่า ดีขึ้น เพราะผู้วิจัยกำหนดจังหวะที่เริ่มจากช้า ๆ ก่อน แล้วจึงเพิ่มความเร็วขึ้นตามลำดับ และมีการกำหนดเวลาในการซ้อมที่ชัดเจน

ความคิดเห็นที่ 3 กล่าวว่า ดีขึ้น หลังจากใช้แบบฝึกหัดนี้ ทำให้สามารถกำหนดความเหมาะสมในการตัดลิ้นได้ และช่วยให้การเป่าลิ้นไหล

ความคิดเห็นที่ 4 กล่าวว่า มีส่วนช่วยเพราะในแบบฝึกเริ่มจากโน้ตที่ใกล้เคียงกันก่อน แล้วค่อยเปลี่ยนให้โน้ตหลากหลายมากขึ้น และเนื่องจากโน้ตนั้นเคลื่อนที่อยู่ตลอด ทำให้ช่วยเรื่องการตัดลิ้นขณะเปลี่ยนตัวโน้ตได้แม่นยำขึ้น

จากคำถามวิจัยดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่าแบบฝึกหัดนี้มีส่วนช่วยให้กลุ่มตัวอย่างมีการตัดลิ้นที่ดีขึ้น มีการอธิบายการใช้แบบฝึกหัดและกำหนดรายละเอียดการซ้อมไว้อย่างชัดเจน

2. แบบฝึกหัดนี้มีส่วนช่วยทำให้การกดนิ้วมีความคล่องตัวขึ้นหรือไม่อย่างไร

ความคิดเห็นที่ 1 กล่าวว่า ช่วยทำให้การกดนิ้วมีความคล่องตัวมากขึ้น เพราะผู้วิจัยได้การกำหนดความเร็วจังหวะที่เริ่มจากช้า ๆ ก่อนแล้วจึงเพิ่มความเร็วอย่างเป็นระบบว่าในแต่ละสัปดาห์ผู้ฝึกควรฝึกที่ความเร็วเท่าไร และมีการเปลี่ยน Articulation ที่แตกต่างกันออกไป

ความคิดเห็นที่ 2 กล่าวว่า นี้มีความคล่องตัวมากขึ้น เพราะผู้วิจัยได้การกำหนดความเร็วจังหวะที่เริ่มจากช้า ๆ ก่อนแล้วจึงเพิ่มความเร็ว

ความคิดเห็นที่ 3 กล่าวว่า มีความคล่องตัวขึ้น ผ่อนคลาย และเป็นไปอย่างธรรมชาติ

ความคิดเห็นที่ 4 กล่าวว่า มีส่วนช่วยอย่างมากเพราะทุกครั้งที่มีการไล่น้ำพร้อมกับการตัดลิ้น ส่วนใหญ่มักจะเกิดปัญหาที่ว่า ตัดลิ้นไม่ลงกับที่เป่า ทำเสียงที่ออกมาสั้นตะกุกตะกัก แต่แบบฝึกหัดนี้จะแบ่งเป็นที่ละประโยคก่อน แล้วค่อย ๆ กระจายตัวโน้ตที่ต้องตัดลิ้นให้เพิ่มมากขึ้น ทำให้เพิ่มความแม่นยำขณะที่ไล่น้ำพร้อมกับการตัดลิ้นไปด้วย

จากคำถามวิจัยดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่าแบบฝึกหัดนี้มีส่วนช่วยให้กลุ่มตัวอย่างมีการกดนิ้วที่คล่องตัวมากขึ้น เนื่องจากการฝึกจากช้าไปเร็วและการเปลี่ยน Articulation ยังมีส่วนช่วยทำให้การเล่นโน้ต 6 พยางค์มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นในการซ้อม

3. แบบฝึกหัดนี้สามารถแก้ไขการกดนิ้วและการตัดลิ้นให้มีความสัมพันธ์กันมากขึ้นหรือไม่อย่างไร

ความคิดเห็นที่ 1 กล่าวว่า สามารถแก้ไขปัญหาการกดนิ้วและการตัดลิ้นให้มีความสัมพันธ์กันได้ เพราะผู้วิจัยได้มีการวางแผนการซ้อมในแบบฝึกหัดที่ 1 ให้เริ่มจากตัดลิ้นและการเปลี่ยนเสียงเพียงแค่ 2 เสียงในแต่ละแบบฝึกหัด และเพิ่มเปลี่ยนการเสียงในแบบฝึกหัดต่อมา

ความคิดเห็นที่ 2 กล่าวว่า ผู้วิจัยได้มีการวางแผนการซ้อม มีแบบฝึกหัดและแบบแผนที่ชัดเจน ทำให้การซ้อมมีความค่อย ๆ เพิ่มพัฒนาการเล่นได้ดีขึ้น

ความคิดเห็นที่ 3 กล่าวว่า สามารถแก้ไขให้การกดนิ้วและการตัดลิ้นสัมพันธ์กันได้ เพราะในแบบฝึกหัดจะมี Articulation ต่าง ๆ ที่ค่อย ๆ เปลี่ยนรูปแบบไป แต่การกดนิ้วแบบเดิม ทำให้นิ้วกับลิ้นทำงานสัมพันธ์กัน

ความคิดเห็นที่ 4 กล่าวว่า มีความสัมพันธ์กันมากขึ้นเพราะทุกแบบฝึกหัดเน้นกับการที่เริ่มจากช้าไปเร็ว จากโน้ตที่มีเครื่องหมาย Slur ไปโน้ตตัดลิ้นที่ถี่มากขึ้น ทำให้ทุกครั้งได้คิดก่อนว่าโน้ตแต่ละตัวเป็นอย่างไร และนิ้วต้องเปลี่ยนตอนไหนถึงจะสัมพันธ์กับลิ้น

จากคำถามวิจัยดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่าแบบฝึกหัดนี้ได้มีการกำหนด Articulation และการกำหนดจังหวะการซ้อมในแต่ละสัปดาห์อย่างชัดเจน ทำให้กลุ่มตัวอย่างสามารถเข้าใจตามคำอธิบาย ทำให้การกดนิ้วและการตัดลิ้นมีความสัมพันธ์กันมากขึ้น

4. แบบฝึกหัดนี้สามารถทำให้เล่นเพลง A Midsummer Night's Dream ท่อน Scherzo โดย Felix Mendelssohn ดีขึ้นหรือไม่อย่างไร

ความคิดเห็นที่ 1 กล่าวว่า ทำให้ผู้ฝึกสามารถเล่นเพลง A Midsummer Night's Dream ได้ดีขึ้น เพราะในแต่ละแบบฝึกหัดผู้วิจัยได้เลือกรูปแบบของส่วนโน้ต Articulation และความเร็วของจังหวะในแต่ละแบบฝึกหัด ให้ใกล้เคียงกับบทเพลง A Midsummer Night's Dream

ความคิดเห็นที่ 2 กล่าวว่า ดีขึ้นเนื่องจากการเปลี่ยน Articulation และการค่อย ๆ เพิ่มจังหวะจากช้าไปเร็วทำการเล่นคล้ายกับการเล่นจากง่ายค่อย ๆ ระดับความยากมากขึ้น

ความคิดเห็นที่ 3 กล่าวว่า ทำให้เล่นสั้นไหลมากขึ้น ความกังวลกับนิ้วและการตัดลั่นลดลง”

ความคิดเห็นที่ 4 กล่าวว่า ดีขึ้น ทำให้ไลโน้ตและตัดลั่นพร้อมกันได้สะอาดมากขึ้น ไม่ตะกุกตะกัก เหมือนก่อนที่จะซ้อมโน้ตแบบฝึกหัด

จากคำถามวิจัยดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่าแบบฝึกหัดนี้ให้เล่นเพลง A Midsummer Night's Dream ท่อน Scherzo โดย Felix Mendelssohn ได้ดีขึ้น

5. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแบบฝึกหัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ความคิดเห็นที่ 1 กล่าวว่า แบบฝึกหัดที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมีการจัดลำดับขั้นตอนในการแก้ไขปัญหาค่อนข้าง โดยเริ่มจากการตัดลั่นก่อน แล้วจึงไปเรื่องความคล่องตัวของนิ้ว แล้วจึงนำทั้งสองอย่างมารวมกัน”

ความคิดเห็นที่ 2 กล่าวว่า แบบฝึกหัดที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นมีการจัดลำดับขั้นตอนในการแก้ไขปัญหาค่อนข้างชัดเจน มีแบบแผนเป็นขั้นเป็นตอน

ความคิดเห็นที่ 3 กล่าวว่า แบบฝึกหัดนี้ทำให้การกดนิ้วและตัดลั่นมีความสัมพันธ์กันมากขึ้น และสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการเล่นเพลงอื่น ๆ ได้ด้วย

ความคิดเห็นที่ 4 กล่าวว่า แบบฝึกหัดนี้มีประโยชน์มากพอสมควรในการที่จะทำให้ลั่นกับนิ้วมีความสัมพันธ์กันมากขึ้นและมีประโยชน์ต่อการใช้กับเพลงอื่น ๆ อีกด้วย

สามารถสรุปข้อเสนอแนะได้ว่า แบบฝึกหัดมีการจัดลำดับการซ้อม การแก้ปัญหาได้ดี สามารถทำให้เล่นเพลงดังกล่าวได้ดีขึ้น และยังสามารนำไปประยุกต์ใช้กับการเล่นเพลงอื่น ๆ ได้อีกด้วย

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อการสร้างแบบฝึกหัดในการแก้ไขปัญหาการตัดลิ้นและการกดนิ้วที่ไม่สัมพันธ์กันของการเล่นคลาริเน็ต กรณีศึกษา: เพลง A Midsummer Night's Dream ท่อน Scherzo โดย Felix Mendelssohn โดยทำการศึกษาเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งสัมภาษณ์และสังเกตพฤติกรรมการเล่นเป่าคลาริเน็ตของกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งทำการสร้างแบบฝึกหัดขึ้นมาและให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในการสอนคลาริเน็ตตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ โดยผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อศึกษาการตัดลิ้นและการกดนิ้วที่ถูกต้องของผู้เชี่ยวชาญทางด้านการเล่นเครื่องดนตรีคลาริเน็ตในเมืองไทย
2. เพื่อจัดทำแบบฝึกหัดในการแก้ไขปัญหาการตัดลิ้นและการกดนิ้วที่ไม่สัมพันธ์กันของการเล่นคลาริเน็ต กรณีศึกษา: เพลง A Midsummer Night's Dream ท่อน Scherzo โดย Felix Mendelssohn

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยได้เป็น 2 ประเด็น 1. สรุปแนวทางจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และ 2. สรุปความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่าง

1. แนวทางจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

1.1 แนวทางหลักและวิธีการตัดลิ้น

จากประเด็นดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่า ควรสำรวจสรีระของช่องปากของผู้เล่นว่ามีลักษณะอย่างไร เช่น ลักษณะของฟัน ริมฝีปากและลิ้น วิธีการตัดลิ้นที่เป็นมาตรฐานควรจะใช้ปลายลิ้นของผู้เล่นไปสัมผัสกับปลายลิ้นของคลาริเน็ตแต่ไม่เสมอไป ขึ้นอยู่กับสรีระช่องปากของแต่ละคน การใช้ลมมีส่วนสำคัญมากในการตัดลิ้น ควรจะ Support ลมอยู่ตลอดเวลาในขณะที่กำลังตัดลิ้นและต้องคำนึงถึงคุณภาพเสียงที่ดีเป็นหลักและสามารถควบคุมได้

1.2 แนวทางการตัดลิ้นแบบชัตคคาโต (Staccato)

จากประเด็นดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่าการตัดลิ้นแบบชัตคคาโตควรฝึกจากจังหวะที่ช้าโดยต้องมีคุณภาพเสียงที่ดีไม่ต่างจากการเล่นเสียงอื่น หรือการตัดลิ้นธรรมดา การใช้สรีระต่าง ๆ มีส่วนช่วยในการออกเสียงทำให้การตัดลิ้นแบบชัตคคาโตมีความชัดเจนยิ่งขึ้น การตัดลิ้นแบบชัตคคาโตมีความจำเป็นต้องใช้ลม Support อย่างมากเพื่อคุณภาพเสียงที่ดีไม่ควรใช้การอุดลิ้นเพื่อทำให้เสียงสั้นลง แต่ควรใช้ลมที่สั้นและเร็วทำให้เกิดเสียง

1.3 แนวทางวิธีการวางมือและการกดนิ้ว

จากประเด็นดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่าการปล่อยให้การเคลื่อนไหวของร่างกายมีความเป็นธรรมชาติควรให้ลักษณะของนิ้วมือทั้งสองข้างอยู่ในรูปแบบคล้ายตัว “C” การเคลื่อนไหวนิ้วมือขึ้นและลง (เปิดและปิดคีย์กด) ในขณะที่เล่นควรจะคงลักษณะเส้นโค้งของตัว “C” ไว้ และไม่ควรรกดนิ้วแรงจนเกินไปเพราะการกดนิ้วแรงจะทำให้อาการเกร็งของนิ้วเกิดขึ้นได้ หากเกิดอาการเมื่อยล้าของนิ้วในขณะที่ซ้อมหรือเล่น ควรหยุดพักเพื่อระวังการบาดเจ็บของนิ้วที่อาจเกิดขึ้นได้

1.4 แนวทางเทคนิคการเคลื่อนไหวเปิดและปิดคีย์ได้เร็ว

จากประเด็นดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่าการฝึกซ้อมแต่ละครั้งผู้เล่นควรมีการวางแผนการซ้อมให้เหมาะสมต่อเรื่องหรือเทคนิคที่จะฝึกหัด โดยอาศัยการวางมือขึ้นพื้นฐานที่ถูกต้อง การซ้อมกลุ่มจังหวะโน้ต และการซ้อมกลุ่มโน้ตที่หลากหลายช่วยให้เล่นโน้ตชัดเจนขึ้น วิเคราะห์ถึงปัญหาของการซ้อมที่เป็นอุปสรรคและแก้ไขทุกครั้งในขณะที่มีการฝึกซ้อม

2. ความคิดเห็นจากกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้สอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างหลังจากที่ได้ทดลองใช้แบบฝึกหัดในการแก้ไขปัญหาคัดลิ้นและการกดนิ้วที่ไม่สัมพันธ์กันของการเล่นคลาริเน็ต กรณีศึกษา: เพลง A Midsummer Night's Dream ท่อน Scherzo โดย Felix Mendelssohn สามารถสรุปได้ทั้ง 5 คำถามดังนี้

2.1 แบบฝึกหัดนี้มีส่วนช่วยทำให้การตัดลิ้นดีขึ้นหรือไม่อย่างไร

จากประเด็นดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่าแบบฝึกหัดนี้มีส่วนช่วยให้กลุ่มตัวอย่างมีการตัดลิ้นที่ดีขึ้น มีการอธิบายการใช้แบบฝึกหัดและกำหนดรายละเอียดการซ้อมไว้อย่างชัดเจน

2.2 แบบฝึกหัดนี้มีส่วนช่วยทำให้การกดนิ้วมีความคล่องตัวขึ้นหรือไม่อย่างไร

จากประเด็นดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่าแบบฝึกหัดนี้มีส่วนช่วยให้กลุ่มตัวอย่างมีการกดนิ้วที่คล่องตัวมากขึ้น เนื่องจากการฝึกจากช้าไปเร็วและการเปลี่ยน Articulation ยังมีส่วนช่วยทำให้การเล่นโน้ต 6 พยางค์มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นในการซ้อม

2.3 แบบฝึกหัดนี้สามารถแก้ไขการกดนิ้วและการตัดลิ้นให้มีความสัมพันธ์กันมากขึ้นหรือไม่อย่างไร

จากประเด็นดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่าแบบฝึกหัดนี้ได้มีการกำหนด Articulation และการกำหนดจังหวะการซ้อมในแต่ละสัปดาห์อย่างชัดเจน สามารถเข้าใจตามคำอธิบาย ทำให้การกดนิ้วและการตัดลิ้นมีความสัมพันธ์กันมากขึ้น

2.4 แบบฝึกหัดนี้สามารถทำให้เล่นเพลง A Midsummer Night's Dream ท่อน Scherzo โดย Felix Mendelssohn ดีขึ้นหรือไม่อย่างไร

จากประเด็นดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่าแบบฝึกหัดนี้ให้เล่นเพลง A Midsummer Night's Dream ท่อน Scherzo โดย Felix Mendelssohn ได้ดีขึ้น

2.5 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแบบฝึกหัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

จากประเด็นดังกล่าว สามารถสรุปได้ว่าแบบฝึกหัดมีการจัดลำดับการซ้อม การแก้ปัญหาได้ดี สามารถทำให้เล่นเพลงดังกล่าวได้ดีขึ้น และยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการเล่นเพลงอื่น ๆ ได้อีกด้วย

อภิปรายผล

จากการศึกษาวิจัยพบว่าผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่มีแนวทางเทคนิคและวิธีการสอนที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งส่วนใหญ่จะเน้นเรื่องพื้นฐานของการเล่นที่จะควรถูกต้องตามสรีระของร่างกายที่เป็นธรรมชาติ โดยจะต้องเข้าใจกลไกการทำงานของร่างกาย เช่น ฟัน ริมฝีปาก ลิ้น ข้อมือ นิ้วมือ การหายใจ การขับพอร์ตลม ที่จะต้องทำงานพร้อมกันในขณะเล่น อีกทั้งผู้เล่นจะต้องมีวินัยในการซ้อมและวางแผน วิเคราะห์การซ้อมในแต่ละครั้ง การใช้แบบฝึกหัดที่สร้างขึ้น ผู้วิจัยได้กำหนดข้อปฏิบัติต่าง ๆ รายละเอียดการซ้อมในแต่ละครั้งไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างค่อย ๆ ฝึกพัฒนาทักษะในแต่ละเรื่อง เช่น การฝึกตัดลิ้น การฝึกการกดนิ้ว และการเปลี่ยนเครื่องหมายต่าง ๆ ในการเล่นเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างเรียนรู้การทำงานของระบบต่าง ๆ ของร่างกายที่เกี่ยวข้องในการเล่น และทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะใช้แบบฝึกหัด

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการใช้แบบฝึกหัด

1. ความเข้าใจในกระบวนการการทำงานของร่างกาย โดยเฉพาะการทำงานของอวัยวะที่ไม่สามารถมองเห็นได้ เช่น ลิ้น โคนลิ้น ซึ่งจะต้องใช้ความรู้สึกและความเข้าใจ ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ต้องใช้เวลาพอสมควรในการทำ ความเข้าใจส่งผลถึงการตัดลิ้นแบบชดศคาโต
2. ในบางครั้งกลุ่มตัวอย่างไม่เคร่งครัดในการปฏิบัติตามรายละเอียดในการซ้อมที่กำหนดไว้ ทำให้กลุ่มตัวอย่างบางคนมีการพัฒนาที่ค่อนข้างช้า

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่องการสร้างแบบฝึกหัดในการแก้ไขปัญหาการตัดลิ้นและการกดนิ้วที่ไม่สัมพันธ์กันของการเล่นคลาริเน็ต กรณีศึกษา: เพลง A Midsummer Night's Dream ท่อน Scherzo โดย Felix Mendelssohn ผู้วิจัยมุ่งเน้นการแก้ปัญหาเฉพาะบทเพลงดังกล่าวเท่านั้น ดังนั้นผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงพัฒนาดังต่อไปนี้

1. เนื่องด้วยงานวิจัยทางด้านคลาริเน็ตในประเทศไทยยังมีน้อย ผู้วิจัยจึงคิดว่าควรจะศึกษาปัญหาในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับทักษะการบรรเลงคลาริเน็ตในกลุ่มนักเรียน นักศึกษาในประเทศไทย เพื่อพัฒนาศึภยาภาพในด้านการสอน และปรับปรุงวิธีการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียนและนักศึภษาในประเทศไทย

2. ผู้วิจัยคิดว่าการปฏิบัติเครื่องดนตรีมีความเชื่อมโยงกับทางการแพทย ทั้งทางด้านสรีระ การเคลื่อนไหวของอวัยวะทั้งภายนอกร่างกายที่มองเห็นและภายในร่างกายที่มองไม่เห็น อาจทำให้เกิดความเข้าใจและสามารถพัฒนาการเรียนคลาริเน็ตได้เร็วยิ่งขึ้น ดังนั้นการนำความรู้ในทางการแพทยมาอธิบายการปฏิบัติเครื่องดนตรีจะมีส่วช่วยเป็นอย่างมาก

3. ควรมีเอกสารตำราเกี่ยวกับคลาริเน็ตตั้งแต่ระดับเริ่มต้นจนถึงระดับใช้เรียนในมหาวิทยาลัยที่เป็นภาษาไทย เพื่อให้การเรียนการสอนมีความเข้าใจที่ถูกต้องไม่คลาดเคลื่อน จะช่วยให้นักเรียน นักศึภษาคลาริเน็ตในประเทศไทยมีความรู้ได้อย่างรวดเร็วและเป็นการเริ่มต้นการเรียนที่ถูกต้อง

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

ไชแสง ศุขะวัฒน์. **สังคีตนิยม ว่าด้วยเครื่องดนตรีตะวันตก**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์, 2541.

ชนะศักดิ์ วงศ์วีระวินิจ. “การสร้างแบบฝึกหัดการบรรเลงแบบดับเบิลทั้งกิ่งสำหรับกรณีศึกษา: เพลง Midsummer Night’s Dream ท่อน Scherzo โดย Felix Mendelssohn.”
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาสังคีตวิจัยและพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2556.

ชูวิทย์ ยุระยง. อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สัมภาษณ์, 21 สิงหาคม 2556.

ณรุทธ์ สุทธจิตต์. **จิตวิทยาการสอนดนตรี**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

ณรุทธ์ สุทธจิตต์. **สังคีตนิยม ความซาบซึ้งในดนตรีตะวันตก**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.

ณัชชา พันธุ์เจริญ. **พจนานุกรมศัพท์ดุริยางคศิลป์**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.

นพชัย ชลทิศันธา. อาจารย์คลาริเน็ต Associate Professor in University of Arkansas ประเทศสหรัฐอเมริกา. สัมภาษณ์, 17 กุมภาพันธ์ 2556.

มงคล ภิรมย์ครุฑ. “การพัฒนาแบบฝึกคลาริเน็ตเพื่อบรรเลงเพลงไทย : กรณีศึกษาเพลงเดี่ยวพญาโศก.” วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาดนตรีศึกษา ภาควิชาศิลปะ ดนตรี และนาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554.

ยศ วณีสอน. อาจารย์ประจำคณะดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร. สัมภาษณ์, 6 ตุลาคม 2556.

วรวุฒิ คำชวนชื่น. หัวหน้ากลุ่มคลาริเน็ต วงดุริยางค์ไทยแลนด์ฟิลฮาร์โมนิค (Thailand Philharmonic Orchestra), สัมภาษณ์, 18 กันยายน 2556.

อัครพล เดชวัชรนนท์. “การศึกษาปัญหา การแก้ปัญหา และการพัฒนาทักษะการใช้นิ้วของคลาริเน็ต : กรณีศึกษาผลงาน Introduction Theme and Variation for Clarinet and Piano ประพันธ์โดย Giacomo Rossini” วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาสังคีตวิจัยและพัฒนา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2554.

อัครพล เดชวัชรนนท์. อาจารย์ประจำคณะดนตรีและการแสดง มหาวิทยาลัยบูรพา. สัมภาษณ์, 22 สิงหาคม 2556.

ภาษาอังกฤษ

Bruce Ronkin, Aline Benoit, and Marshall Burlingame. **The working Clarinetist: Master Classes with Peter Handcock**, Cherry Hill: Roncorp, 1999.

Danielle N. Woolery “Correcting Technical Deficiencies in High School Clarinet Sections: A Resource for Band Directors” D.M.A., essay at the University of Miami, 2011.

Guy, Larry. **The Daniel Bonade Workbook**. First edition . Rivernote Press 2004.

Guy, Larry. **Hand and Finger Development of Clarinetist**, Second edition. Rivernote Press 2007.

Mendelssohn - Bartholdys. Felix. **A Midsummer Night's Dream, incidental music, Op.61** Breitkopf & Härtel. 1874.

Ridenour W. Thomas. **The Educator's Guide to the Clarinet**, Second printing. Duncanville, 2002.

Theodore A. Schoen “A Comparison of Performance Practice of Selected Clarinet Passages in Orchestral Auditions and Orchestral Performances” D.M.A., The Florida State University School of Music, 2004.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ตัวอย่างแบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนคลาริเน็ต

แบบสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนคลาริเน็ต

ชื่อ-นามสกุล.....

ตำแหน่ง.....สถาบันการสอน.....

1. แนวทางหลักและวิธีการตัดลิ้น

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. แนวทางการตัดลิ้นแบบชัตคคาโต (Staccato)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. แนวทางวิธีการวางมือและการกดนิ้ว

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. แนวทางเทคนิคการเคลื่อนนิ้วเปิดและปิดคีย์กดได้เร็ว

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

ตัวอย่างแบบแบบสังเกตพฤติกรรมการตัดสินใจและการกตัญญูที่สัมพันธ์กัน เพลง A Midsummer
Night's Dream ท่อน Scherzo โดย Felix Mendelssohn

แบบสังเกตพฤติกรรมการตัดลิ้นและการกตนิ้วที่สัมพันธ์กัน

เพลง A Midsummer Night's Dream ท่อน Scherzo โดย Felix Mendelssohn
 กลุ่มตัวอย่างคนที่.....การสังเกตก่อน.....หลัง.....

ชื่อ - สกุล

คำชี้แจง : ระดับเกณฑ์การประเมินผล 5 = ดีมาก, 4 = ดี, 3 = ปานกลาง, 2 = พอใช้, 1 = ปรับปรุง

หัวข้อ	ความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. ลักษณะการวางรูปปาก					
2. ลักษณะการตัดลิ้นแบบชตคคาโต					
3. ลักษณะการกตนิ้ว					
4. ความคล่องตัวของการกตนิ้ว					
5. ความสัมพันธ์กันของการตัดลิ้นและการกตนิ้ว					
6. การเล่นเพลง A Midsummer Night's Dream (Orchestral Excerpt)					

ข้อสังเกตอื่น ๆ

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

ตัวอย่างแบบสอบถามความคิดเห็นกลุ่มตัวอย่างหลังจากใช้แบบฝึกหัด

แบบสอบถามความคิดเห็นกลุ่มตัวอย่างหลังจากใช้แบบฝึกหัด

1. แบบฝึกหัดนี้มีส่วนช่วยทำให้การตัดล้นดีขึ้นหรือไม่อย่างไร

.....
.....
.....

2. แบบฝึกหัดนี้มีส่วนช่วยทำให้การกดนิ้วมีความคล่องตัวขึ้นหรือไม่อย่างไร

.....
.....
.....

3. แบบฝึกหัดนี้สามารถแก้ไขการกดนิ้วและการตัดล้นให้มีความสัมพันธ์กันมากขึ้นหรือไม่อย่างไร

.....
.....
.....

4. แบบฝึกหัดนี้สามารถทำให้เล่นเพลง A Midsummer Night's Dream ท่อน Scherzo โดย Felix Mendelssohn ดีขึ้นหรือไม่อย่างไร

.....
.....
.....

5. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแบบฝึกหัดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

.....
.....

ภาคผนวก ง

แบบฝึกหัดการแก้ปัญหาการตัดลิ้นและการกดนิ้วที่ไม่สัมพันธ์กันของการเล่นคลาริเน็ต

กรณีศึกษา: เพลง A Midsummer Night's Dream ท่อน Scherzo โดย Felix Mendelssohn

แบบฝึกหัดที่ 1

การฝึกตัดลิ้นคู่ 2 ในช่วงเสียง Throat Tone จุดประสงค์

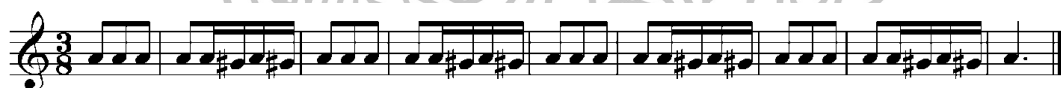
1. เพื่อให้ผู้เล่น ฝึกการตัดลิ้นในส่วนของกลุ่มโน้ตหลักในช่วงเริ่มต้น Excerpt (ห้องที่ 1-13) ของเพลง A Midsummer Night's Dream ท่อน Scherzo โดย Felix Mendelssohn และได้ยิน การตัดลิ้นที่คงที่และกลุ่มของจังหวะ (Pattern) ที่ถูกต้อง

2. เพื่อให้ผู้เล่น ฝึกการควบคุมนิ้วคู่ 2 ในช่วง Throat-Tone (A-G#) และการเปลี่ยน ช่วงเสียง (Register) เสียง (B-A) ได้ยินเสียงที่ถูกต้องและชัดเจน

วิธีการซ้อม

1. ควรเริ่มซ้อมด้วยเครื่องเคาะจังหวะ (Metronome) อัตราจังหวะ 60-90
2. ในช่วงสัปดาห์ 1-2 ให้ซ้อมตัดลิ้นโดยไม่ใส่เครื่องหมายชดักคาโต
3. ในช่วงสัปดาห์ 3-4 ให้ซ้อมตัดลิ้นโดยใส่เครื่องหมายชดักคาโต
4. ต้องซ้อมทุกวันและซ้อมแบบฝึกหัดข้อที่ 5 ของหนังสือ 17 Staccato Studies โดย Reginald Kell ข้อที่ 5
5. ควรซ้อมแบบฝึกหัดละไม่เกิน 10 นาที ต่อวัน โดยเพิ่มอัตราจังหวะครั้งละ 3-5 ต่อวัน

แบบฝึกหัดที่ 1.1

แบบฝึกหัดที่ 1.2

แบบฝึกหัดที่ 1.3

แบบฝึกหัดที่ 2

การฝึกการตัดลิ้นและการกดนิ้วโดยเปลี่ยน Articulation

จุดประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เล่นฝึกการคล่องตัวของกาตัดลิ้นและการกดนิ้วใน Articulation ที่แตกต่างกัน
ในทำนองของเพลง A Midsummer Night's Dream ท่อน Scherzo โดย Felix Mendelssohn

วิธีการซ้อม

1. ในช่วงสัปดาห์ที่ 1 ซ้อมด้วยเครื่องเคาะจังหวะที่อัตราจังหวะ 60-68 เท่านั้นตาม
เครื่องหมายที่กำหนด
2. ในช่วงสัปดาห์ที่ 2 ซ้อมด้วยเครื่องเคาะจังหวะที่อัตราจังหวะ 68-76 เท่านั้นตาม
เครื่องหมายที่กำหนด
3. ในช่วงสัปดาห์ที่ 3 ซ้อมด้วยเครื่องเคาะจังหวะที่อัตราจังหวะ 76-84 เท่านั้นตาม
เครื่องหมายที่กำหนด
4. ในช่วงสัปดาห์ที่ 4 ซ้อมด้วยเครื่องเคาะจังหวะที่อัตราจังหวะ 84-90 เท่านั้นตาม
เครื่องหมายที่กำหนด

แบบฝึกหัดที่ 2.1

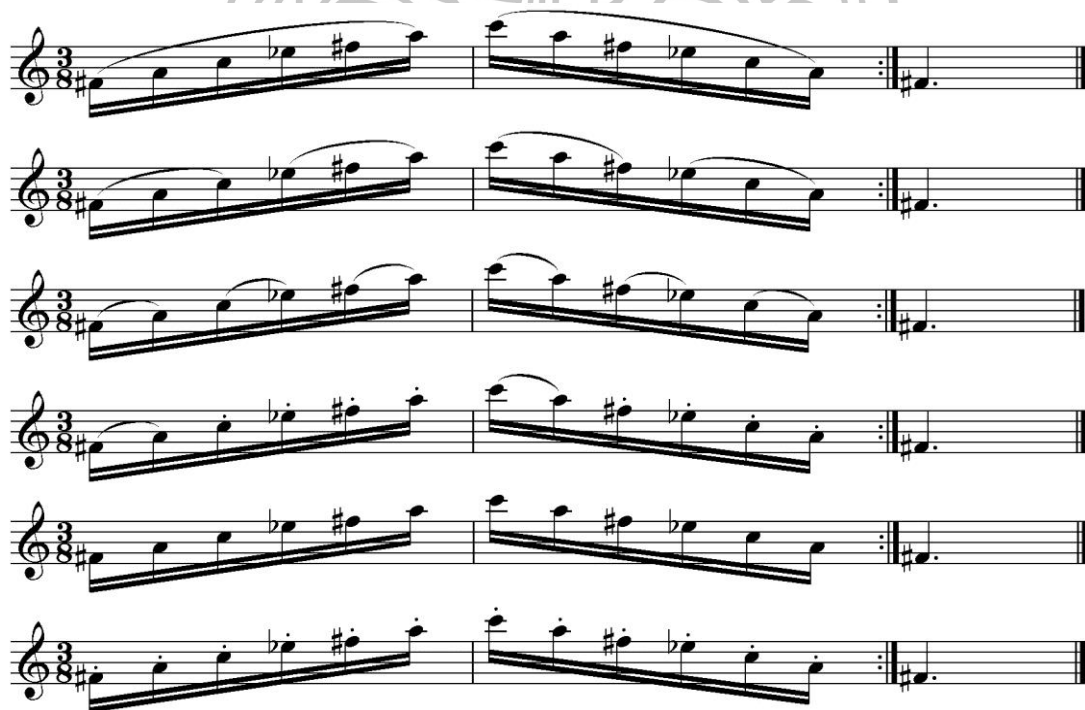

แบบฝึกหัดที่ 2.2

Musical score for exercise 2.2, consisting of six staves of music. The music is written in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 3/8 time signature. The melody is characterized by eighth-note patterns with slurs and ties, and a repeat sign at the end of each staff.

แบบฝึกหัดที่ 2.3

Musical score for exercise 2.3, consisting of six staves of music. The music is written in treble clef with a key signature of one sharp (F#) and a 3/8 time signature. The melody is characterized by eighth-note patterns with slurs and ties, and a repeat sign at the end of each staff. A decorative watermark is visible in the background of the score.

แบบฝึกหัดที่ 3

การฝึกความคล่องตัวของการกดนิ้วและการตัดลิ้น

จุดประสงค์

1. เพื่อให้ผู้เล่นฝึกความคล่องตัวของกรกดนิ้วและการตัดลิ้นโดยนำทำนองของ Excerpt เพลง A Midsummer Night's Dream ท่อน Scherzo โดย Felix Mendelssohn มาเชื่อมต่อกัน และเล่นโดยใช้เครื่องหมายที่แตกต่างกัน

วิธีการซ้อม

1. การฝึกความคล่องตัวของนิ้วโดยเลือกเครื่องหมายตามที่กำหนดให้
2. ฝึกซ้อมด้วยเครื่องเคาะจังหวะที่อัตราจังหวะ 60-90
3. ฝึกซ้อมแบบฝึกหัดละไม่เกิน 10 นาที ต่อวัน โดยเพิ่มอัตราจังหวะครั้งละ 3-5 ต่อวัน
4. ต้องฝึกซ้อมทุกวัน

แบบฝึกหัดที่ 3

The image shows a musical score for Exercise 3. It consists of four staves of music. The first staff is a bass clef with a 3/8 time signature, starting with a double bar line and a repeat sign. The second, third, and fourth staves are treble clefs. The music is a rhythmic exercise with eighth and sixteenth notes, and rests. The background features a faint illustration of Lord Ganesha, the elephant-headed deity, seated and holding various symbolic objects.

ภาคผนวก จ

แบบเสนอหัวข้อเรื่อง และ โครงการวิทยานิพนธ์ / การค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร
แบบเสนอหัวข้อเรื่อง และ โครงการวิทยานิพนธ์ / การค้นคว้าอิสระ

ข้าพเจ้า นายศิริพงศ์ สมบูรณ์ นักศึกษาเอกการแสดงดนตรี
 สาขาวิชาสังคีตวิจัยและพัฒนา รหัสประจำตัว 54701310

1. ชื่อหัวข้อวิทยานิพนธ์ / การค้นคว้าอิสระ

(ภาษาไทย) การสร้างแบบฝึกหัดการแก้ไขปัญหาการตัดลิ้นและการกดนิ้วที่ไม่สัมพันธ์กัน
 ของการเล่นคลาริเน็ตกรณีศึกษา: เพลง A MIDSUMMER NIGHT'S DREAM ท่อน SCHERZO โดย
 FELIX MENDELSSOHN

(ภาษาอังกฤษ) CONSTRUCTING EXERCISES TO COORDINATE TONGUING AND
 FINGERING TECHNIQUES IN CLARINET PLAYING: "SCHERZO" FROM A MIDSUMMER
 NIGHT'S DREAM BY FELIX MENDELSSOHN.

2. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

คลาริเน็ตเป็นเครื่องดนตรีที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายเช่นเดียวกับเครื่องดนตรีอื่น ๆ ใน
 กลุ่มเครื่องลมไม้ด้วยกันอีกทั้งเป็นเครื่องดนตรีที่สำคัญ ในวงออร์เคสตรา (Orchestra) วงโยธวาทิต
 (Military Band) และวงดนตรีแจ๊ส (Jazz Band) ทำด้วยไม้หรือวัสดุสังเคราะห์อีโบบไนท์ (Ebonite)
 มีรูปร่างคล้ายกับโอโบแต่มีขนาดใหญ่กว่า ตรงปลายปากเป่าไม่มีท่อยื่นออกมาแตกต่างกันตรง
 ประเภทของลิ้น คลาริเน็ตเป็นเครื่องดนตรีประเภทลิ้นเดี่ยวและเป็นเครื่องดนตรีที่มีช่วงเสียงกว้าง
 ที่สุดในบรรดาเครื่องดนตรีประเภทเครื่องเป่าลมไม้ด้วยกัน การเกิดเสียงของคลาริเน็ตเกิดขึ้นจากการ
 สั่นสะเทือนของลิ้น (Reed) ที่แนบกับปากเป่า (Mouthpiece) โดยมีวิธีการเล่นโดยการใช้นิ้วเปิดและ
 ปิดรูและคีย์กดต่าง ๆ

คลาริเน็ต (Clarinet) มาจากภาษาอิตาเลียนว่า คลาริโน (Clarino) แปลว่า แตร ใส่
 ปักจี้ตามหลังคือ "et" แปลว่า เล็ก ๆ รวมเป็น คลาริเน็ต แปลว่า แตรอันเล็ก ๆ คลาริเน็ตพัฒนา
 จากเครื่องดนตรีที่ชื่อว่า ซาลูโม (Chalumeau) ซึ่งนับได้ว่าเป็นเครื่องดนตรีลิ้นเดี่ยวชนิดแรกที่เกิดขึ้น
 ในช่วงปลายคริสต์ศตวรรษที่ 16 ซึ่งยังไม่นิยมใช้กันกว้างขวางนัก รวมทั้งยังมีช่วงเสียงที่แคบสามารถ
 เล่นได้เพียง 1 อ็อกเทฟครึ่งเท่านั้น ต่อมา โยฮัน คริสท็อฟ เดนเนอร์ (Johann Christoph Denner,
 1655-1707) และเจคอบ (Jacob) ลูกชาย ได้พัฒนาโดยใส่ปากเป่า (Mouthpiece) และประดิษฐ์
 กลไก speaker key เพิ่มเข้าไปเพื่อให้มีขีดความสามารถมากขึ้น ทำให้คลาริเน็ตมีเสียงของ

Overblown เป็นคู่ 12 เมื่อวางระบบนี้ไว้แบบเดียวกันแล้วใช้ คีย์กดด้านหลัง (Speaker Key) ซึ่งต่างจากเครื่องดนตรีประเภทลมไม้ชนิดอื่นที่ให้เสียงเป็นแบบคู่ 8 นับว่าเป็นผลงานจากการปรับปรุง ซาโลโมของเดนมาร์ก

คลาริเน็ตยังได้รับการพัฒนาปรับปรุงอีกหลายด้าน เช่น การเพิ่มคีย์สำหรับกดและการปรับแต่งระบบการเจาะรูแบบต่าง ๆ อีวาน มุลเลอร์ (Iwan Müller) ชาวเยอรมันได้พัฒนาคลาริเน็ตแบบ 13 คีย์ในปี ค.ศ.1812 ที่นิยมใช้กันแพร่หลายในศตวรรษที่ 18 จนกระทั่งถึงช่วงปลายศตวรรษ โคลเซ (Klosé) และบุฟเฟต์ (Buffet) ได้ปรับปรุงระบบนิ้วของโบห์ม (Boehm) ที่ใช้กับฟลูต มาใช้กับคลาริเน็ต ในช่วงปี ค.ศ. 1839 – 1843 คลาริเน็ตระบบใหม่นี้เริ่มผลิตและนำออกจำหน่ายจริงในปี ค.ศ. 1844 ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกับเครื่องในปัจจุบันเล็กน้อย การนำเครื่องระบบ โบห์ม มาใช้ในช่วงแรกนั้นเริ่มใช้ใน วิทยาลัยดนตรีแห่งปารีส (Paris Conservatoire) ระบบนี้เป็นระบบหนึ่งที่ยอมรับมาจนถึงทุกวันนี้ แม้ว่าจะมีระบบอื่นเช่น อัลเบิร์ต และโอเลอร์ (Albert and Öehler) ก็มักจะนิยมใช้เฉพาะในเยอรมันนี้ และออสเตรียเท่านั้น

หนึ่งในเทคนิคที่สำคัญของการเล่นเครื่องคลาริเน็ต คือ การตัดลิ้นและไล่บันไดเสียงในอัตราจังหวะเร็ว โดยส่วนใหญ่เกือบทุกบทเพลงจะมีเทคนิคของการตัดลิ้นและไล่บันไดเสียงในอัตราจังหวะเร็วปรากฏอยู่ในบทเพลงเสมอ รวมถึงเพลง A Midsummer Night's Dream ท่อน Scherzo โดย Felix Mendelssohn ด้วยอัตราจังหวะที่เร็วนั้นบางครั้งอาจทำให้ผู้เล่นเกิดปัญหาในเรื่องของการตัดลิ้นและการกดนิ้วที่ไม่สัมพันธ์กันทำให้ไม่สามารถที่จะเล่นบทเพลงที่มีอัตราจังหวะเร็วได้

บทเพลง A Midsummer Night's Dream เมินเดลโซห์นได้ประพันธ์ไว้เมื่อมีอายุได้ 17 ปี เป็นบทเพลงที่เป็นต้นแบบหรือมาตรฐานของบทเพลงโอเวอร์เชอร์เพลงอื่น ๆ ซึ่งต่อมาได้ประพันธ์เพิ่มเติมจนกลายเป็นดนตรีบรรยายเรื่องราวที่สมบูรณ์ มีท่อนที่คุ้นหูแล้วได้รับความนิยมมากหลายท่อน ไม่ว่าจะเป็นท่อน Wedding March ที่ถูกนำมาบรรเลงในพิธีแต่งงานทั่วโลก บทเพลงโอเวอร์เชอร์ (Overture) เรื่อง A Midsummer Night's Dream ซึ่งเมินเดลโซห์นได้ประพันธ์เสร็จสิ้นเมื่อวันที่ 26 สิงหาคม ปี ค.ศ. 1826 เมื่อเขามีอายุได้เพียง 17 ปี โดยประพันธ์สำหรับ ฟลูต 2 เครื่อง โอโบ 2 เครื่อง คลาริเน็ต 2 เครื่อง บาสซูน 2 เครื่อง ฮอรั่น 2 เครื่อง ทรัมเปต 3 เครื่อง ทรอมโบน 3 เครื่อง โอฟีคลด์ 1 เครื่อง กลองทิมพานี ไทราแองเกิล และเครื่องสาย โดยมีนักร้องนำหญิง และคณะนักร้องประสานเสียง

จากบทเพลง A Midsummer Night's Dream ท่อน Scherzo โดย Felix Mendelssohn เป็นเพลงที่สำคัญที่อีกเพลงหนึ่งใช้ในการสอบคัดเลือกเข้าวงออร์เคสตราในที่ต่าง ๆ เนื่องจากที่ต้องการความคล่องตัวของคลาริเน็ตค่อนข้างสูง ปัญหาที่พบบ่อยในการฝึกซ้อมและการ

เล่นคือการตัดลิ้นและการกดนิ้วที่ไม่สัมพันธ์เป็น ซึ่งเป็นปัญหาที่ควรศึกษา หาทางแก้ไข และพัฒนาต่อไป

ดังนั้นได้ผู้วิจัยจึงรวบรวมเอกสาร ตำรา องค์ความรู้ อีกทั้งได้ศึกษาปัญหาแนวทางการแก้ไข ป้องกันและการฝึกซ้อมเพื่อพัฒนาให้เหมาะสมกับผู้ทดลองกลุ่มตัวอย่างและผู้สนใจในงานวิจัยชิ้นนี้ต่อไป

3. ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 3.1 ศึกษาการตัดลิ้นและการกดนิ้วที่ถูกต้องของผู้เชี่ยวชาญทางการสอนเครื่องดนตรีคลาริเน็ตในเมืองไทย
- 3.2 เพื่อจัดทำแบบฝึกหัดในการแก้ไขปัญหาการตัดลิ้นและการกดนิ้วที่ไม่สัมพันธ์กันของการเล่นคลาริเน็ต กรณีศึกษา: เพลง A Midsummer Night's Dream โดย Felix Mendelssohn

4. สมมติฐานของการศึกษา

- 4.1 สามารถแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาการกดนิ้วและการตัดลิ้นที่ไม่สัมพันธ์กันให้แก่กลุ่มทดลองและเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจศึกษา
- 4.2 ได้แบบฝึกหัดที่สามารถใช้แก้ไขปัญหาการเล่นบทเพลงดังกล่าวได้

5. ขอบเขตการศึกษา

การศึกษานี้มุ่งเพื่อจัดทำแบบฝึกหัดสำหรับการแก้ปัญหาคัดลิ้นและการกดนิ้วที่ไม่สัมพันธ์กันของคลาริเน็ตในแง่ของเทคนิค การซ้อมในกรณีศึกษา : เพลง A Midsummer Night's Dream ท่อน Scherzo โดย Felix Mendelssohn เท่านั้น

6. ขั้นตอนของการศึกษา

ในการดำเนินการวิจัย เรื่อง การศึกษาปัญหาการตัดลิ้นและการกดนิ้วที่ไม่สัมพันธ์กันของเครื่องดนตรีคลาริเน็ต ได้แยกหัวข้อในการวิจัย ดังนี้

- 6.1 ศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งเอกสาร หนังสือ ตำราต่าง ๆ รวมทั้งงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 6.2 กำหนดช่วงอายุของกลุ่มตัวอย่าง
- 6.3 การสัมภาษณ์และการสังเกตการณ์

เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในส่วนของเนื้อหาสาระและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องสำหรับแก้ปัญหาการการตัดสินใจและกตัญญูที่ไม่สัมพันธ์กันของเครื่องดนตรีคลาริเน็ต จาก ประชากรกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งแบบสัมภาษณ์จะเป็นลักษณะของคำถามปลายเปิดสอบถามความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ ส่วนการสังเกตจะเป็นการสังเกตพฤติกรรมการเล่นคลาริเน็ตของกลุ่มตัวอย่าง

7. เวลาที่ใช้ในการวิจัย ประมาณ 8 เดือน

ตั้งแต่เดือน ตุลาคม พ.ศ 2558 และเสนอวิทยานิพนธ์ / การค้นคว้าอิสระ ภายในเดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2559

8. วิธีการศึกษา

8.1 ศึกษาข้อมูลเรื่องการตัดสินใจและการกตัญญูของเครื่องดนตรีคลาริเน็ตจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

8.2 ทำการสังเกตและจัดทำแบบทดสอบความสามารถในการกตัญญูและการตัดสินใจในการเล่นเครื่องดนตรีคลาริเน็ตในเบื้องต้น

8.3 สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนคลาริเน็ต จำนวน 3 ท่าน

8.4 เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 4 คน

8.5 ประเมินผลความสามารถของกลุ่มตัวอย่าง

8.6 สรุปผลและนำเสนอผลการวิจัย

9. แหล่งข้อมูล

ณัฐธ สุทธิจิตต์. **จิตวิทยาการสอนดนตรี**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2541.

ณัฐธ สุทธิจิตต์. **สังคีตนิยม ความซาบซึ้งในดนตรีตะวันตก**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.

ณัชชา พันธุ์เจริญ. **พจนานุกรมศัพท์ดุริยางคศิลป์**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.

Bruce Ronkin, Aline Benoit, and Marshall Burlingame. **The working Clarinetist:**

Master Classes with Peter Handcock, Cherry Hill: Roncorp, 1999.

Danielle N. Woolery “Correcting Technical Deficiencies in High School Clarinet Sections: A Resource for Band Directors” D.M.A., essay at the University of Miami, 2011.

Guy, Larry. **The Daniel Bonade Workbook**. First edition . Rivernote Press 2004.

Guy, Larry. **Hand and Finger Development of Clarinetist**, Second edition. Rivernote Press 2007.

Ridenour W. Thomas. **The Educator’s Guide to the Clarinet**, Second printing. Duncanville, 2002.

Theodore A. Schoen “A Comparison of Performance Practice of Selected Clarinet Passages in Orchestral Auditions and Orchestral Performances” D.M.A., The Florida State University School of Music, 2004.

10. อุปกรณ์ที่ใช้ในการค้นคว้า

1. ฐานข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์
2. หนังสือ ตำรา แบบฝึกหัด
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

11. ค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการวิจัย

13,000 บาท

12. การเสนอผลงาน

รูปแบบโปสเตอร์ในงานศิลปากรวิจัย

(ลงชื่อ)

ศิริพงษ์ สมบูรณ์

ผู้เสนอหัวข้อวิทยานิพนธ์ / การค้นคว้าอิสระ

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล นายศิริพงศ์ สมบูรณ์
 ที่อยู่ 229/81 ถ.ประชาสโมสร ตำบลในเมือง อำเภอเมือง
 จังหวัดขอนแก่น 40000

ประวัติการศึกษา
 พ.ศ. 2553 สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี วิชาเอกดนตรีศึกษา
 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
 พ.ศ. 2554 ศึกษาต่อระดับปริญญาโท วิชาเอกดนตรีศึกษา
 สาขาสังคมวิทยาและพัฒนา คณะดุริยางคศาสตร์
 มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประวัติการทำงาน
 พ.ศ. 2556 – ปัจจุบัน อาจารย์ผู้ช่วยสอน วิชาเอกคลาริเน็ต วิทยาลัยดุริยางคศิลป์
 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

